

Anğa Jésu Krist yêge sarji biɲ Ja bô Pelal a Kwôlo kôl kwôli pelal wo jô Ja hen

Ja a na ôbi lê gerɲé magtubu hende to nà hen. Ôbi gel are gay gay ka Jésu Krist yêge sarji hen (1: 1-2). Ôbi kôl kwôli anğa ôbi gel kirɲa Tunu toɲ hendi bô bôrê herbe sari a hen (1: 10). Kirɲa ôbi liɲ magtubu hende to hen na, ôbi mô na iyére to derô cér a to bay uwôgere Patmôs hen. Ôbi ge na gerê a ré ô merê ya hen wô béré Kwôlo Dôri wo ôbi uwôl hen (1: 9). Wulê bi wo hen na, kelma wo dami wo Rômê geliɲ tu bay ayê bôô gusiɲ damaɲ. Ja li magtubu hende to hen biɲ na églisɲê ka jurgem ka bô emê wo Asi a wo kemnêɲ ba, na Turki hen.

Bay geliɲ tu bay ayê bôô gusiɲ wôsa bay hôn na Kelma Jésu Krist pôn nêɲ hari hen. Perê kirɲ bay ka habiɲ hen na, Ja li magtubu wô dôbji ibiyare bôrji a gengiɲ sa ayê bôô woji men, dé bôô woji a men. Magtubu tori hende to hen na, na kwôli anğa bô pelal a hen men, ka sarji yêgɲ biri hen a men. Derê tô are bay ka hen na, i ba dô naɲ ermé wori ermé wori. Niɲba, mawi kwôlê yi gay mega wo haw hen ba, habrê ré ay joor hari, niɲba, Emen sa gagay kenare wori a na, are kêm na bô kôbri a. Aɲ deré kibri ba, *Krist a ayê joor sa are bay ka hen kêm.

Ja ay tô magtubu tori geliɲ yiri mega wo điré na mana wo Krist wo ji si kamɲê hen (1: 1-8).

Bô pelal wo tumô bi wo hen na, Jésu Krist kôliɲ Ja ré li magtubu biɲ églisɲê ka jurgem ka bô emê wo Asi a (1: 9 - 3: 22).

Sapitre 4-5 cêgê ba, bay ay Ja ôriɲ derômarɲ a aɲ pelal kwône jôôri. Men, kôl na kwôli gawrê ka ay kibi Emen naɲ kibi Jésu Krist hen men. Kema Kwormo pôl surɲére wo

jurgem wô bôlij̄n kibi magtubu (6: 1 - 8: 1). Sapitre 8: 2 - 11:19 kôl kwôli buruj̄ju to jurgem hen. Sapitre 12: 1 - 13: 18 kôl kwôli tanare to gelij̄n nañ cerew hen nañ to tanare to habij̄n hen. Sapitre 14: 1-20 kôl Kema Kwormo nañ gawrê dubu môj nañ arew pôrbu kibi pôrbu (144 000) ka uwôj̄n gelê hen men, kwôli jerê kwôlê wo manê ka derômaraj̄ kôl kwôli hen a men. Sapitre 15: 1 - 16: 21 kôl kwôli baji gerêngê wo angaj̄n gelij̄nare gusij̄n ka Emen ka jurgem hen. Sapitre 17: 1 - 20: 10 kôl kwôli mênê wo Babilôn men, kwo tanare to habij̄n to gelij̄n nañ cerew hen men, kwo bay kibi Emen kañ bay benare hen men, kwo mara wo dami wo na Sidan a men hen. Sapitre 21: 1 - 22: 5 kôl kwôli derômaraj̄ nañ terare to kôrbi men, Jérusalêm to kôrbi men. Sapitre 22: 6-21 kôl kwôli deré wo ôbi duu kibi magtubu tori yêgij̄n maa ka toy kwôlo gengij̄n sa anga a era hen hen men, kôlji kwôlo kwo ji si kamj̄nê kôl hen a men, ôbi kôl iyôj̄ ba: «En era ða hen ya.»

Ermé wo ôbi lê magtubu hende to hen na, na wô dôbj̄n harê bô bay ayê bôô a ré, nij̄ba, na wô dôbj̄i ibiyare bôrji a wô wulê wo kirij̄n ré sa iyêrê. Pelal bi wo hen na, na wô geléji jé lê wo Krist nañ jê sé kamj̄nê wori men, gengij̄n sa wulê wo kemnêngi men, kwo kiyay a men.

¹ Gelêngê anga Jésu Krist yêge sarji bij̄n bay ayê bôô hen. Emen biri bi ôbi ré yêge sa anga ré sa sa hen bij̄i. Na ôbi á, Jésu Krist ré jé mana wori wo derômaraj̄ a yi mana wori Ja a bi ré kôli kwôli are bay ka hen. ² Menba, Ja dôrij̄n bij̄né kwôli are bay ka kêm ka ôbi gel hen añ kôl ré na kwôlo Emen wôj̄n tiri wo Jésu Krist a yêgê sari. ³ Añ kwôni wo dêj̄se men, ka toy kwôlo hena kibi Emen a añ lij̄n bô magtubu a añ bi kwôlê sara a men hen na, yirji a sa dôrji. Wôsa wulê wo are bay ka hen a sañ hen na, baa ða nij̄n.

Dosé to Ja lij églis ka jurgem hen

⁴ Na nôbi Ja a lê magtubu hende to hen bijñ églisñê ka jurgem ka bô emê wo Asi a hen lijñi dosé. Bi bô derê nañ bô jalê wo Emen wo na Emen wo mô ca tumô men, mô ya añ a sa sa hen nañ kwo tunu to jurgem to ðebu tumô gagay kenare wori a hen. ⁵ Men, kwo Jésu Krist woñ ôbi derê kwôlê woñ tiri hen a men hen na, bi baa ré ken. Jésu Krist bi wo hen na, ôbi a jê sé kampñê tumô perê ðijñé ka ma a men, na Kelma woñ sa kilmé ka sa terare a nà kêm men.

Ôbi peréna añ derêna bô têriñ a sa kibi kwôbriri wo bijñ tôñ wô sarna hen. ⁶ Añ beléna nana yi gwogelé kilmé men, bay bê kwôbe a men ka Ibari hen. Bi ayê kibi nañ néé yi wô sa Jésu Krist kwôy nañ kwini. *Amên, bi yi gelijñ hen iyôñ.

⁷ Gelénge, kirijna ôbi a hera bô kirijñ ka geri a hen na, ðijñé kêm a geléri nañ tirji men, ka na cibri nañ yêêre hen kôba, a geléri a men. Men, tô yê ðijñé kêm ka sa terare a nà a sômê wô hera wori bi wo hen. Na tiri a yé na hen iyôñ. Amên, bi yi gelijñ hen iyôñ.

⁸ Kelma Emen woñ ôbi néé wo na Emen wo na mô ca, wo mô ya men, a hera ya a men hen na, kôl iyôñ ba: «Nôbi ena ôbi ayê tô are men, ôbi deré kibriji a men.»

*Ja gel dam*ñare to Jésu Krist bô pelal a

⁹ Na nôbi Ja yêneñge wo suri wo bijñ pôn nañ Jésu Krist môñ kenbay iyôñ men hen a lê magtubu hende to hen béñge hen. En gelijñ gusijñ men, en ðu bôn iyêre môñ kwonje hen iyôñ a men, wô *emê iyére to Emen. Añ nôbi ba, bay ðuren uwôlen sa iyére to yi derô cér a to bay uwôgeri Patmôs hen wô kibi béré kwôlê wo Emen wo en uwôl béréri hen men, wô kelê wo en kôl Jésu ré dô na kwôlê woñ tiri hen a men. ¹⁰ *Sa merê ta to na sa to Kelma hen na, Tini Emen têlen nañ néé wore kirijñ bay ka hen,

menba, en toy tôô kwôni ôm kaŋ ta mega buruŋju iyôŋ.

¹¹ Aŋ tôô hende to hen kôl iyôŋ ba:

«Aŋga já gelé hen na, ju li bô magtubu a tôŋ aŋ ju jéŋ biŋ ðiŋé ka Emen ka églisŋé ka jurgem hen. Ju biŋ églis to Epês men, to Smirn men, to Pêrgam men, to Tiyatir men, to Sardês men, to Piladêlpi men, to Lawdisé a men.»

¹² Kirijna en toy tôô hende to hen ôm hen iyôŋ na, en bare ené gelé kwôni wo iyêlen kwôlê hen, menba, en gel na lampa jurgem to bay li naŋ lôr hen men, ¹³ en gel ani geliŋ naŋ gawra iyôŋ perê lampa hende to hen a. Ôbi dôbe bargay ka yêŋge kwôy era tôŋ têri a aŋ ha kabrêri naŋ ariŋ woŋ lôr men, ¹⁴ gusiri sari bôré môŋ wôbgê iyôŋ men, gusiŋ tiri eŋné môŋ kôli tare iyôŋ men, ¹⁵ têri jerajŋné môŋ masure to busu iyôŋ men, tôri ôm môŋ tô kam kaŋ biyé ka dami iyôŋ men, ¹⁶ ôbi ðu têbêŋne jurgem kôbri woŋ gusurô a men, yebere to dii si kibri a men, tiri jerajŋné môŋ tare toŋ ðiŋne iyôŋ a men. ¹⁷ Kirijna en giili hen iyôŋ na, en kuriŋ tumôri a burug mega temay gawra iyôŋ. Menba, ôbi uwôl kôbri woŋ gusurô san a aŋ kôlen iyôŋ ba:

«Kemna ré, wôsa ena kwo tumô men, kwoŋ gerŋé a men. ¹⁸ Ena ôbi merê tu geŋ, na en ma niŋba, haw hen ba, en mô tu geŋ naŋ kunen niŋ. En ôriŋ naŋ néé sa temare a men, sa kiriŋ ka ðiŋé ka ma môriŋ ya hen a men. ¹⁹ Are bay ka kê m ka ju gel hen men, ka a era hen a men na, li bô magtubu a. ²⁰ Têbêŋne to jurgem to ju gel kôben woŋ gusurô a hen naŋ lampa to jurgem to bay li naŋ lôr hen a men na, na dôrem tôri ju toy. Têbêŋne to jurgem hen na, na *manê ka derômaraŋ a ka jurgem ka Emen ðiji bô sa églisŋé ka jurgem hen men, lampa to jurgem hen na, na églisŋé bay ka jurgem hen a men.»

2

Magtubu to bay jéŋ biŋ églis to Epês

¹ Ani bay ka gelijŋ naŋ gawra hen hô kôlen iyôŋ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aŋ ju jéŋ biŋ mana wo derômaraj a wo églis to Epês, kôli iyôŋ ba: «Kwôlo na na, na kwôlo si kibi kwo ðu têbêŋne to jurgem kôbri woŋ gusurô a hen men, ô perê jelgare to erêŋgêre jurgem to bay li naŋ lôr hen.» »

² Ôbi kôl iyôŋ ba:

«En hôn jé lêrem men, merênê wo ju merên sa jé wom bi wo hen a men, ulê bôd wom sara hen a men. Men, en hôn wo bay lê habré na, jeré gey naŋ ci sara ré men, ðijé ka kôl ciré na bay jé kaŋê hen na, ju kôbe jé lêreji menba, ju hôn wo bay ré na bay benare d'éŋ iyôŋ. ³ Men, ju gelijŋ gusijŋ aŋ lêŋnijŋ tô a wô san kôba, yem ilem sara ré. ⁴ Nijba, aŋga en kaŋ naŋ ju na, na wôsa ju puren môŋ kwo tumô ré. ⁵ Erem sa jé lêrem wo tumô a aŋ ju gel herê wo ju hô cêgê hen. Iyôŋ ba, haw hen na, ju ði jé lêren wo haw hen baa aŋ ju li kwo tumô hen hôrijŋ ði. A hena jeré kaŋ ba, na hera sa derê jelgare toŋ teré lampa tom hen ôrgijŋ. ⁶ Nijba, aŋga en denem sara na, na wô kaŋê wo ju kaŋ jé lê bay tô Nikwolas mega wo nôbi kôba, en kaŋ hen iyôŋ men.»

⁷ «Kwo maari ya ba, bi toyijŋ kwôlo Tunu kôlijŋ églisjê hen.»

«Kwo ay joor ba, na ayê tôô biri bi ré ôm yê gurô woŋ merê tu geŋ wo mô derô yagê wo Emen a hen.»

Magtubu to bay li jéŋ biŋ églis to Smirn

⁸ Ani bay ka gelijŋ naŋ gawra hen hô kôlen iyôŋ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aŋ ju jéŋ biŋ mana wo derômaraj a wo églis to Smirn kôli iyôŋ ba: «Na kwôlo

si kibi kwo na kwo tumô men, kwoɲ gerɲé men, kwo na ma aɲ mô tu geɲ hôriɲ hen.» » ⁹ Ôbi kôl iyôɲ ba:

«En hôn gusiɲ to ju geliɲ hen men, en hôn nimré tom a men. Hen iyôɲ hari kôba, ju na ôbi uɲé. Men, en hôn kwôlo habiɲ wo bay kôl gengiɲ sam hen a men. Biɲé bay ka kôl kwôlo habiɲ gengiɲ sam hen na, bay bô yirji mega ciré na Jubɲé niɲba, bay na iyéy danare to Sidan. ¹⁰ Era baa tumô a hen na, já geliɲ gusiɲ niɲba, ju sun né wôsa Sidan a perê ka pôni perêɲge a hen bê a dangay a bi ðiré séliɲ bôɲge men, bay a geléɲge gusiɲ sa môj, niɲba, ju bi bôm san a kwôy ju maɲ dema ené bem jabga woɲ gelé wo naɲ kwini hen tô.»

¹¹ «Kwo maari ré ya ba, bi toyiɲ kwôlo Tunu kôliɲ églisɲê hen.»

«Kwo ay joor ba, a maɲ temare toɲ têê wôô ré niɲ.»

Magtubu to bay jéɲ biɲ églis to Pêrgam

¹² Ani bay ka geliɲ naɲ gawra hen hô kôlen iyôɲ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aɲ ju jéɲ biɲ mana wo derômaraj a wo églis to Pêrgam, na kwôlo si kibi kwo ðu yebere to dami to dii kôbri a hen.» ¹³ Ôbi kôl iyôɲ ba:

«En hôn wo kiriɲ ka jeré môriɲ ya hen na, na kiriɲ ka Sidan ôm iyére ya. Wôsa wulê wo bay deriɲ Antipas woɲ ôbi bôô pôn woɲ ôbi derê kwôlen iyére tonje a kiriɲ ka Sidan ômiɲ iyére ya hen kôba, ju ðu bôm iyère ðiba, ju kaɲen né. ¹⁴ Niɲba, aɲga en kaɲ naɲ ju na, na wôsa ju ði ðiɲé ka pôni perêɲge a hen biɲ naɲ ari gelé ka Balam wo na geliɲ Balak gwosoy lamê kam *Israyêl bi ré ômiɲ tanare to bay tibiɲ kamrê hen men, bi bay ré yiɲ yiɲare toɲ iyôɲ a tôɲ hen a men. ¹⁵ Biɲé ka pôni perêɲge a hen kôba, li na mega hen iyôɲ men. Wôsa bay biɲ naɲ ari gelé ka bay tô Nikwolas gel hen. ¹⁶ Iyôɲ ba, haw hen ken ði jé lêɲge bi wo iyôɲgi hen baa niɲ, réba na era uɲéɲge hen

ya sa sêŋ naŋ ðiŋé bay ka hen naŋ yeberere to si keben a hen.»

¹⁷ «Kwo maari ya ba, bi toyiŋ kwôlo Tunu kôliŋ églisŋê hen.»

«Aŋ kwo ay joor ba, na biri kwô wo bay uwôgeri *man wo yi kini uwôbêri a hen men, na biri jerew wo bôri wo hini wo kôrbi yi ya hen men. Hini bi wo hen na, kwôni woŋ ôbi uŋéri hen a henê mera.»

Magtubu to bay jéŋ biŋ églis to Tiyatir

¹⁸ Ani bay ka geliŋ naŋ gawra hen hô kôlen iyôŋ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aŋ ju jéŋ biŋ mana wo derômaraj a wo églis to Tiyatir, na kwôlo si kibi Kema Emen wo tiri eŋné mega tare iyôŋ hen men, têri jerajŋê môŋ masure to busu iyôŋ hen a men.» ¹⁹ Ôbi kôl iyôŋ ba:

«En hôŋ jé lêrem kêŋ men, peré wo ju puren hen men, bê wo ju bi bôm san a hen men, lê wo ju li naŋ ðiŋé hen men, ulê bôd wom a men. Aŋ jé wo ju li haw hen na, dê kwo na ju li tumô hen. ²⁰ Niŋba, aŋga en kaŋem na, na wô wo ju dî Jéjabêl to kôl teré na hende kibi Emen hen lam bay jé kaŋê aŋ bay yiŋ yiŋare toŋ iyôŋ a tôŋ men, bay ôm tanare to bay tibijŋ kamrê hen a men. ²¹ En dère kirijŋ dê bi ré dî jé lêre wo iyôŋgi bi wo hen baa, niŋba, hende kaŋ belé cêgere biŋ jé lêre wo habijŋ bi wo hen. ²² Ôbi a, ené dere naŋ ômŋare aŋ hende naŋ bay biŋare naŋ tu bay ka hen, hena bay ré dî jé lêreji bi wo hen baa ré men, toy kwôlê keben a ré a men na, bay a geliŋ gusiŋ damaj. ²³ Men, na bé kamne a ma aŋ églisŋê kêŋ a henê mega wo ené na ôbi henê ermé wo gawrê men, aŋga bay ré gey a men. Aŋ i i kôba, na têbri sa kôbri naŋ jé lêri jé lêri.»

²⁴ «Kwongge kenbay ka Tiyatir ka pôni ka ken biŋ naŋ iyore hende to hen sa ari gelé kare kaŋ habijŋ bay ka hen ré hen men, ken toy kwôlê wo Sidan wo bay kôl ré yi naŋ

kini uwôbêri hen né a men hen na, na dɛŋge ani kani ka néy sarnge a ré nijɛ. ²⁵ Iyôŋ ba, ken bi bôrŋge sa kwôlo na en kelêŋge hen a kwôy jéŋ wo na herajɛ. ²⁶ Aɲ kwo li anɣa bôn gey hen kwôy ayijɛ joor ba, na sa biri tôô bi ré gôlijɛ sa tô yê bijné ka sa terare a nà. Aɲ tôô hende to na biri hen na, na to lban kôba, na ben hen iyôŋ men. ²⁷ Aɲ ôbi a emê sa bijné naɲ celajɛ wojɛ musure men, bay a téji mega wo bay sêŋ bajê ti hen iyôŋ men. ²⁸ Kwôni bi wo hen na, na biri telabo.»

²⁹ «Kwo maari ya ba, toyijɛ kwôlo Tunu kôlijɛ églisjê hen.»

3

Magtubu to bay jéŋ bijn églis to Sardês

¹ Ani bay ka gelijɛ naɲ gawra hen hô kôlen iyôŋ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aɲ ju jéŋ bijn mana wo derômarajɛ a wo églis to Sardês kôli iyôŋ ba, kwôlo nà ná, na kwôlo si kibi kwo ôrijɛ naɲ tunu to jurgem to li jé bijn Emen hen men, ôrijɛ naɲ têbêŋne to jurgem tôri a a men hen.» Ôbi kôl iyôŋ ba:

«En hôn jé lêrem kêŋ. Bijné ba, kôl yaɲ ba, jeré mô hen na tu geɲ, nijɛba, ju na temay gawra. ² Ka tum aɲ aɲ ju ɲan anɣa yi kôm a hen wô wo bay maa ma yôd. Wôsa en gel wo jé lêrem sél dɛga dɛga tu Emen wujê a ré. ³ Bi bôm jebem sa kwôlo na ju toy tumô aɲ na ju bi bôm sara hen. Di tô têrijɛ lêrem baa aɲ ju bi kwôlê sa kwôlo na ju toy a hen. A hen a jeré ka tum aɲ ré ba, na sé sam a mega ôbi gemsare iyôŋ aɲ sa hende to na saɲ hen na, kwoni a henê ré. ⁴ Iyôŋ hari kôba, bijné ka pônɛ perêŋge a Sardês a hen na, bay dɛ bargay kaji *kagem né. Bay a tôbê bargay kaji ka bôderê bay ka hen aɲ bay a erê naɲ en wôsa bay nêŋ. ⁵ Kwo ay joor ba, na biri bargay ka bôri terijɛ men, na mênê hini bô magtubu toɲ merê tu geɲ hen né a men. Na ôrijɛ

naɲ ɗi tumô Iban a men, tumô manê kari a men aɲ na kôli iyôɲ ba: «Kwo nà ná, na kujê.» »

⁶ «Kwo maari ya ba, bi toyiɲ kwôlo Tunu kôliɲ églisɲê hen.»

Magtubu to bay jéɲ biɲ églis to Piladêlpi

⁷ Ani bay ka geliɲ naɲ gawra hen hô kôlen iyôɲ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aɲ ju jéɲ biɲ mana wo derômaran a wo églis to Piladêlpi kôli iyôɲ ba, na kwôlo si kibi kwo hena ligi Emen a aɲ kôl kwôlê woyɲ benare ré hen men, na kwo bu aɲgan belê kibi iyére ka kelma Dabid kôbri a hen men, na kwo bôl kibi iyére ba, kwôni a nê mê legé hôriɲ ré hen men, kwo lege ba, kwôni a nê mê belê ré hen a men.» ⁸ Ôbi kôl iyôɲ ba:

«En hôn jé lêrem kê m. Wôsa en hôn néém dê hari, niɲba, ju bi kwôlê sa kwôlê wuyê a men, ju ɗi bôm pôn san a a men ɗiba, ju kaɲen ré. Haw hen en bôl kibi iyére bem aɲ kwôni a nê mê legé hôriɲ ré. ⁹ Gel, aɲga na lê naɲ bay tô Sidan bay a na: bay kôl kibriji a ciré na Jubɲê, niɲba, bay na Jubɲê ré a men, bay kôl na kwôlê woyɲ benare ɗéɲ iyôɲ. Na biji bi bay a era sa dê m tiɲare dema bay ré henê wo ené geyem. ¹⁰ Wôsa ju bi kwôlê sa kwôlo na en kôlem jeré ɗube sa têt a hen. Mega ôbi wo ju li hen iyôɲ na, nôbi kôba, na gemem bô gusiɲ to a sa lê biɲé hen, wôsa na gusiɲ hende to hen a sa derê tu kwôni ré men, na gusiɲ to a sa sélé gawrê pôn pôn kê m men. ¹¹ Baa ɗa wo na hera niɲ hen na, ju bu aɲga ju ôriɲ hen dô wô wo kwôni maa lamem aɲ já baa uyê sa kôbi wom wo gengiɲ sa ayê joor wom bi wo hen. ¹² Kwo ay joor ba, na biri a yé môɲ gurô ala wo *iyéy Emen to Emen wuyê iyôɲ aɲ bay a erê aɲê ré kwôy niɲ. Na ɗé hini Emen wuyê sarji a men, na ɗé hini iyére to Emen wuyê sari a a men. Iyére hende to hen na, na Jérusalêm to kôrbi hende to hena na

Pelal wo jô Ja 3:13 10Pelal wo jô Ja 3:21

derômaraj a to Emen a joŋ. Men na dé henen wo kôrbi sari a a men.»

¹³ «Kwo maari ya ba, bi toyiŋ kwôlo Tunu kôliŋ églisjê hen.»

Magtubu to bay jéŋ biŋ églis to Lawdisé

¹⁴ Ani bay ka geliŋ naŋ gawra hen hô kôlen iyôŋ ba:

«Li kwôlê bi wo hen bô magtubu a aŋ ju jéŋ biŋ mana wo derômaraj a wo églis to Lawdisé kôli iyôŋ ba, na kwôlo si kibi kwôŋ tiri hen men, ôbi derê kwôlê woŋ tiri woŋ ôbi bôô pôn hen men, ôbi na tô ari dé ka Emen ka gay gay hen kêm a men.» ¹⁵ Ôbi kôl iyôŋ ba:

«En hôn jé lêrem kêm. En hôn wo jeré li jé wuŋê naŋ bôm pôn né. Wôsa jé wom jal ré men, uwoy ré a men aŋ yi lim lim iyôŋ mera. A hena ré jeré jal ba, ré derê men, jeré uwoy kôba, ré derê a men. ¹⁶ Mega wo ju jal ré men, ju uwoy ré a men, aŋ ju yi lim lim hen na, na tebem aŋ. ¹⁷ Wôsa ju erem mega wo jeré na ôbi uŋé wo dami men, doy ani kani ré lêm ré a men, niŋba, ju hôn wô nimré to ré ta derem hen iyôŋ ré kwôy. Nimré lêm men, ju ô tôm senge men, tum tiŋ a men. ¹⁸ Dén bi na gelem aŋgaŋ lê: kel lôr woŋ kiŋ kôben a bi ju yiŋ ôbi uŋé woŋ tiri bi men, ju kel bargay ka bôri bi ju têliŋ yem wô tayre to ju ô yem senge hen men, ju kel aŋgaŋ ulê tu a bi ju uwôl tum a aŋ bi ju geliŋ kirijî dô hôriŋ. ¹⁹ Wôsa nôbi na, kwôni wo en geyri ba, en hali men, en geli tu melênê a men. Iyôŋ ba, haw hen na, ju bi yem gwam men, ju dî ermé wom wo iyôŋgi hen baa niŋ a men. ²⁰ Gel, en dëbu kibi geré en di kermijî, a hena kwôni ré toy tôn aŋa ré bôl kibi kermijî ben na, na sé bô iyére tori a aŋ nôbi naŋ dî niŋa emê are pôn. ²¹ Kwo ay joor ba, na biri bi mô naŋ en sa gagay kenare wuŋê mega wo nôbi en ayiŋ joor aŋ en môriŋ naŋ iban sa gagay kenare wori a hen iyôŋ men.»

²² «Kwo maari ya ba, bi toyiŋ kwôlo Tunu kôliŋ églisŋê hen.»

4

Kibi geré wo derômaraj bôliŋ

¹ Cêgi kwôlê bi wo Tunu kôliŋ églisŋê hen iyôŋ niŋ, menba, en gel kibi geré bôliŋ derômaraj a. Aŋ en toy tôô gawra wo na kôlen kwôlê tumô niŋ hen.

Na tôô to na ôm môŋ buruŋju iyôŋ hen. Tôô hende to hen kôl iyôŋ ba: «Daya ta nà aŋ na gelem aŋga a era hen.»

² Kirijŋ bay ka hen na, Tunu era lew sa telen ta menba, en gel gagay kenare wo derômaraj a aŋ kwôni mô sara.

³ Tu kwôni bi wo hen jeraŋnê môŋ jerew wo bay uwôgeri *jaspe hen men, sarduwan men hen. Men, môbre to jeraŋnê môŋ jerew iyôŋ hen kôba, yi mér gagay kenare bi wo hen. ⁴ Gagay tôre wôô kibi pôrbu mô mér gagay kenare bi wo hen. Gagay bi wo tôre wôô kibi pôrbu hen na, surjê mô sara pôn pôn kêm. Surjê bay ka hen na, tôte bargay ka bôri naŋ jabga kenare kwo bay li naŋ lôr hen sarji a a men. ⁵ Gagay kenare bi wo mô derôre a hen na, emen wulaŋ ya men, ôn ya men, tôte gawrê ôm ya men, tay tô deŋere jurgem berare kirijŋ tumôri a a men. Tay tô deŋere hende to jurgem hen na, na tunu to jurgem to li jé biŋ Emen hen. ⁶ Tumô gagay kenare bi wo hen na, kirijŋ en bey bey môŋ kami cér iyôŋ men, sél kalala môŋ gaasa iyôŋ a men.

Men, are pôrbu ka mô tu geŋ ka tirji tumôri a men, cêgeriji a men hen ðebu mér gagay kenare bi wo derôre a hen a men. ⁷ Ari ðé Emen bay ka hen na, kwo tumô geliŋ môŋ kwo iyôŋ men, kwo wôôyi geliŋ né kema kelba iyôŋ men, kwo subi tirji geliŋ né tu gawra iyôŋ men, kwo pôrbi geliŋ né keré wo uwôŋge hen iyôŋ a men. ⁸ Ari ðé Emen bay ka pôrbu ka mô tu geŋ hen na, mesérji na jii jii kêm

men, tirji gôr yirji kêm men, mesérji a men. Bay ay kibi Emen yoyre men, tu tare a men kôl iyôŋ ba:

«Kelma Emen, ju na kwo yi naŋ jengêri, kwo yi naŋ jengêri, kwo yi naŋ jengêri, wo gôliŋ sa are kêm.

Ju na kwo mô ca tumô, ju mô ya, aŋ a hera tô hen a men.»

⁹ Ari d̄éri bay ka hen ay kibi kwo mô sa gagay kenare a aŋ mô naŋ kwini hen men, heramiri men, kôl kwôli damŋare tori men, liŋni dosé a men hen. ¹⁰ Men, kirina ari d̄éri bay ka hen ay kibri hen iyôŋ na, surŋê ka tôre wôô kibi pôrbu hen kôba, cubu gubarji tumô kwo mô sa gagay kenare a aŋ mô naŋ kwini hen aŋ tibri men, tô jabga kenare woji bi wo hen bi tumôri a a men. Aŋ bay kôl iyôŋ ba:

¹¹ «Kelma woni, Emen woni,

Ju nêŋ wo ðiŋé ré heramem men, ré gel damŋare tom men,

jôbi pôn nêŋ a na ôbi ibé iyêrê.

Wôsa jôbi a d̄é are bay ka kêm hen men,

jôbi a geyé bi bay ré yi ya hen a men.»

5

Magtubu to bay seriŋ kebre kirijŋ jurgem hen naŋ Kema Kwormo

¹ Menba, en gel magtubu to lêgerijŋ to are liŋ si bôô men, si cêgê a men hen kôbi gusurô wo kwo mô sa gagay kenare a hen. Magtubu hende to hen na, bay seriŋ kebre kirijŋ jurgem. ² Menba, en hô gel *mana wo derômaraj a woŋ ôbi gôliŋ sa kirijŋ kôl naŋ tôri to dami kôl iyôŋ ba:

«I a nêŋê pelê serŋé magtubu hende to jurgem hen aŋ dêŋsiŋ aŋga yi bô a hen ba?»

³ Kwôni naŋ, kwôni ré na kwo derômaraj a, kwo sa terare a, kwo tô terare a kôba, a nêŋê pelê kibi magtubu hende to hen aŋ geliŋ aŋga bô hen né. ⁴ Menba, en kurijŋ a sa sômê damaj wô naŋê wo kwôni naŋ wo ré

pôl kibi magtubu hende to hen aṅ ré gelij̄ aṅga bô a hen.
⁵ Menba, perê surj̄ê ka tôre wôô kibi pôrbu hen na, kwo pôni kôlen iyôṅ ba:

«Sôm né, gel kwo wo hena tô yê wo Juda a ḏebu na ya ôbi na tô môṅ wo kelma Dabid, ôbi na kwo gôlij̄ sa are kêm, ôbi a nê mê pelê kibi magtubu hende to jurgem hen aṅ gelij̄ aṅga yi bô a.»

⁶ Menba, en gel Kema Kwormo ḏebu ta ḏa naṅ gagay bi wo hen. Aṅ surj̄ê ka tôre wôô kibi pôrbu hen naṅ ari ḏé Emen ka pôrbu ka mô tu geṅ hen mééri ta. Kema Kwormo bi wo hen na, gelij̄ né bay na ré wali duu bij̄ kwôbe iyôṅ. Kema Kwormo bi wo hen na, timj̄éri jurgem men, tiri kôba, jurgem a men. Tiri hende to jurgem hen na, na tunu to Emen to jurgem to ôbi jére gôrij̄ kirij̄ kêm sa terare a nà hen. ⁷ Kema Kwormo bi wo hen dôra ḏa ligi kwo mô sa gagay kenare a hen wô engé magtubu to yi kôbri woṅ gusurô a hen.

⁸ Kirij̄na ôbi enge magtubu hende to hen iyôṅ menba, ari ḏé Emen ka pôrbu hen naṅ surj̄ê tôre wôô kibi pôrbu hen cubu gubarji tôṅ tumôri a. Aṅ i i ba, ôrij̄ naṅ jêṅgê kôbri a men, parj̄na wo bay li naṅ lôr wo bay bi gesamne wôn bôri ta hen a men. Gesamne hende to hen na, na uwôlê wo ḏij̄é ka Emen uwôli hen. ⁹ Bay kebe kurôṅ wo kôrbi ôm iyôṅ ba:

«Ju nê mê engé magtubu hende to hen men, ju nê mê belê kebre wo serij̄ hen a men.

Wôsa bay na derem aṅ ju têbe sa tô yê ḏij̄é ka gay gay naṅ tô môṅ wo gay gay naṅ kibi yê ḏij̄é ka gay gay a men naṅ kwôbrem aṅ haw hen bay na ka Emen.

¹⁰ Ju liji lij̄ ḏij̄é kam ka jôbi a na Kelma woji men, ju liji bi bay yi kilmé men, bay bê kwôbe ka Emen wona a men.

Men bay a emê sa ðijné ka sa terare a nà kêm a men.»

¹¹ Men, en hô gel *manê ka derômaran a ka kwôni nêm dênsê ré hen. Bay méére sa gagay kenare ta nan ari dé Emen ka pôrbu hen nan surjê ka tôre wôô kibi pôrbu a men kebeji kurôj. ¹² Bay kebe kurôj nan tôrji to dami kan a ta ôm iyôj ba:

«Kema Kwormo wo bay na diiri hen na, na ôbi ibé iyêrê
men, ôbi ari unjé men,
na ôbi tu melênê wo gôlij sa kirij men,
na ôbi néé men,
ôbi nêm wo ðijné ré gel damjare tori men,
bay ré herameri men,
bay ré ay kibri a men.»

¹³ Men, en toy tôô ari dé Emen kêm ka derômaran a men, ka sa terare a na nan ka tô terare a nan ka bô cér a a men kêm kebeji kurôj ôm iyôj ba:

«Na ayênge kibi kwo mô sa gagay kenare a hen nan Kema Kwormo bi wo hen a men.
Bi ayê kibi nan damjare nan heramê nan néé yi wô sarji kwôy nan kwini.»

¹⁴ Ari dé Emen ka pôrbu hen uwôlji sara kôl iyôj ba: «*Amên, bi yi gelij hen iyôj.» Men surjê kôba cubu gubarji tôj tumôrji a an tibiji.

6

Kema Kwormo pôl serjé magtubu to jii hen

¹ Men, en gel Kema Kwormo ay tô belê kibi magtubu to bay serij kebre kirij jurgem hen. Ôbi bôl serjére wo tumô menba, ari dé Emen ka pôrbu hen na, en toy tôô kwo pôni ôm môj enê emen iyôj kôl iyôj ba: «Eral!» ² Kirijna en bô menba, en gel henda wo bôri an gawra wo mô sara hen na, ðu dêsê kôbri a men, bay dôbri jabga woj ayê

joor sari a a men. Ôbi na bôy kumbul aṅ ስ na wô biyê kumbul a sôṅ.

³ Kema Kwormo bi wo hen hô bôl serṅéré wo wôôyi menba, en toy tôô kwo wôôyi kôl iyôṅ ba: «Era!» ⁴ Menba, henda wo dṅangi soo. Henda bi wo hen na sêy peṅ. Aṅ kwo mô sara hen na, bay biri tôô bi ré era sa li kumbul sa terare a nà aṅ bi ḅijé ré deriṅ yirji men, bay biri yebere to dami kôbri a a men.

⁵ Kirijna ôbi bôl serṅéré wo subi menba, en toy tôô kwo subi kôl iyôṅ ba: «Era!» Menba, en gel henda wo hendi soo aṅ kwo mô sara hen, ḅu aṅgaṅ jé are kôbri a. ⁶ En toy tôô ani ôm môṅ tō gawra iyôṅ perê ari dé Emen ka pôrbu hen, kôl iyôṅ ba: «Gursu to kwôni liṅ jé sa pôn ba, nêṁ na comlé risi pôn mera, a hena ré na mêre ba, na comlé subu. Kwo weṅ naṅ kami tiṅaḍor ba, ju hebeji ré.»

⁷ Ôbi bôl serṅéré wo pôrbi menba, en toy tôô ari dé Emen ka pôrbu hen kwo pôrbi kôl iyôṅ ba: «Era!» ⁸ Menba, en gel henda wo mulay soo aṅ kwo mô sara hen na, hini na temare aṅ sa iyé temare ô tôri a a men. Bay jô kwa kirijṅ sa terare a nà aṅ biji tôô bi bay ré deriṅ ḅijé ya. Bay a derji naṅ yebere men, kurôṅ men, ka a maṅ temay ôṁṅare men, ka pôni tanare to noni a derji a men.

⁹ Kema Kwormo bi wo hen bôl serṅéré wo bayi menba, en gel tini ḅijé ka bay na derji wô kwôlo Emen wo bay na dô biṅ ḅijé hen kini bê kwôbe a. ¹⁰ Biṅé bay ka bay na derji wô kwôlo Emen hen na, kôl naṅ tôrji to dami kaṅ a ta kôl iyôṅ ba: «Kelma woni, ju na ôbi bô bôre men, ju na ôbi kelê tu kwôlê a men, ḅijé ka na deréni hen ba, kirijna yôṅ a jeré jeré kwôlê sarji a wô geṅêni ba?» ¹¹ Menba, bay tôbeji bargay ka bôri aṅ bay kôlji iyôṅ ba: «Ulêṅge bôṅge, wôsa kena kêm ré tô men, megêṅge bay jé naṅ yêṅêṅge ka bi bôrji sa Emen a hen na, bay a deréji mega

wo bay na derénge hen iyôn dem aṅa ôbi ré sa jerê kwôlê tô.»

¹² Kirija en gel Kema Kwormo bi wo hen bôl serjêre wo jii hen menba, sa terare yebagijɛ men, tare bilijɛ hende mega bargay kaɲ mimé iyôn men, geserê bilijɛ sê môɲ kwôbe iyôn a men. ¹³ Têbêɲne herijɛ môɲ yê tôgôre to néy to kal lere iyôn. ¹⁴ Men, derômaraj a naɲê môɲ wo bay lêgerijɛ magtubu iyôn men, kirijɛ ka karijɛ derô cér a hen naɲ men, keram kôba, naɲ kini merêri wo cay a hen a men. ¹⁵ Kilmé men, ðijé ka damné men, bay sa asgarjê men, bay ɲjé men, bay néé men, limé naɲ bay iyére a men kêm ô uwôbê bô uwormo keram a men, perê keram a a men. ¹⁶ Bay kêm sôm aɲ kôlijɛ keram iyôn ba: «Herijɛ sarni a aɲ ju uwôbêni aɲ bi kwo mô sa gagay kenare hen ré geléni ré men, bi uwonje wo Kema Kwormo ré sa sarni a ré a men. ¹⁷ Wôsa wuléri sa wo bay a gelé uwonje woji nijɛ, hen ba, i a nê mê ðebé ta tumôrji a ba?»

7

Mana wo derômaraj talijɛ ðijé ka Emen are bisijɛniji a men, aɲga a sa sa ðijé ka Emen a men

¹ Cêgi are bay ka en gel hen na, en hô gel manê ka derômaraj ka pôrbu ka ðebe aɲê terare a kini pôrbu hen. Bay jôrijɛ kal wo kirijɛ pôrbu hen geré sa terare a nà men, sa cér a men, sa gurô a men. ² Menba, en hô gel *mana wo derômaraj a wo pôni so si tô emen iyôn aɲ ðuro aɲgaɲ talê ka Emen woɲ ôbi merê tu geɲ hen kôbri a. Menba, ôbi uwôge *manê ka derômaraj a ka Emen ka pôrbu ka ôbi na biji néé ré mênijɛ terare men, kam a men hen kaɲ a ta kôl iyôn ba: ³ «Terare naɲ kam naɲ gurô ka bay béɲge néé bi kené mênji hen na, lêɲgiji ani ré tô kwôy wo nijɛ talijɛ are bisijɛ manê ka Emen wona kerê dem.» ⁴ Menba, en toy bay jôren kwônê manê ka Emen ka bay tal are bisijɛniji a

hen. Bijné bay ka hen na, na dubu arew naɲ dubu tôre pôrbu kibi pôrbu (144 000) kaɲ kam *Israyêl ka tô môɲ wo môj kibi wôô hen (12).

⁵ Tô môɲ wo Juda na, Bijné dubu môj kibi wôô a bay ré talji are bisijniji a men,

tô môɲ wo Rubên na, Bijné dubu môj kibi wôô a bay ré talji are bisijniji a men,

tô môɲ wo Gad na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

⁶ tô môɲ wo Asêr na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

tô môɲ wo Nêptali na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

tô môɲ wo Manasé na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

⁷ tô môɲ wo Siméɲôn na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

tô môɲ wo *Lébi na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

tô môɲ wo Isakar na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

⁸ tô môɲ wo Jabulôn na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

tô môɲ wo Josêp na, Bijné dubu môj kibi wôô men,

tô môɲ wo Bêɲjamin na, Bijné dubu môj kibi wôô men.

Na kwônê gawré ka tô môɲ wo môj kibi wôô hen a bay ré talji are bisijniji a.

Kwônê Bijné ka Emen ka gay gay ka daɲ a tumôri a

⁹ En hô bô kirɲ menba, en gel kwônê Bijné ka kwôni nê̄m dê̄ɲsê̄ji kerê ré ka hena tô yê wo gay gay a men, tô môɲ wo gay gay men, kibi yê wo gay gay a a men ðebiji tumô gagay kenare wo Emen a men, tumô Kema Kwormo a men naɲ bargay ka bôri ka yê̄ɲnê̄ yirji a men, naɲ demaɲ gare a kôbriji a a men. ¹⁰ Bijné bay ka hen iyêl kwôlê kaɲ a ta kôl iyôɲ ba:

«Gelê na kôbi Emen wona wo mô sa gagay kenare wori a hen men,

na kôbi Kema Kwormo a men.»

¹¹ Men, manê ka derômaraj a kê̄m ðebu méér gagay kenare men, surjê̄ men, are ðé Emen ka pôrbu hen a men,

manê ka derômaran̄ a bay ka hen heriŋ aŋ diji kuniji tôŋ tumô gagay kenare a aŋ tibiji Emen. ¹² Bay kôl iyôŋ ba: «Na tiri! bi ayê kibi men, heramê men, tu melênê men, dosé men, damŋare men, ibé iyêrê men, néé a men hen na, bay kêŋ na ka Emen wona wo mô naŋ elêri elêri naŋ kwini hen.

*Amên, bi yi geliŋ hen iyôŋ.»

¹³ Menba, suri wo pôni perê megêri a engeren iyôŋ ba: «Bijé bay ka tôbe bargay ka bôri ka yêŋné hen ba, na ka yôŋ ba? Men bay hena yôŋ ba?» ¹⁴ Menba, en uwôli sara iyôŋ ba: «Kelma, nôbi en hônji ré, niŋba, jôbi ju hônji kêŋ.» Menba, ôbi kôlen iyôŋ ba:

«Na biŋé ka soji perê aŋgaŋ tu ŋa a aŋ bay pel bargay kaji naŋ kwôbri Kema Kwormo aŋ sél đaŋ daŋ, ¹⁵ na ôbi a, bay ré đebijŋ tumô gagay kenare wo Emen a aŋ bay ay kibri tu tare naŋ yoyre bô iyére tori a hen. Aŋ Emen wo mô sa gagay kenare wori hen gemji dô bô iyére tori a, ¹⁶ aŋ kurôŋ a liji ré men, kam a diji ré men, tare a jibéji ré men, kirijŋ ka uwoy kani a uwoyji ré a men. ¹⁷ Wôsa Kema Kwormo wo đebu đa naŋ gagay kenare a hen a abêji aŋ a ôriŋ naŋ ci kibi kam ka ge yôd điba, a hayê ré hen men. Emen a merê cémé tirji a pêt pêt a men.»

8

Kema Kwormo bôl serŋére wo jurgem wo na gerŋére niŋ hen

¹ Kirijna Kema Kwormo bôl serŋére wo jurgem wo na gerŋére niŋ hen na, kirijŋ wôm sidiŋ derômaran̄ a duu sa kôbi. ² Menba, en gel *manê ka derômaran̄ a ka jurgem ka đebré tumô Emen a hen, menba, bay céji buruŋju pôn pôn kêŋ.

³ Men, en hô gel *mana wo derômaraj a wo ðangji wo ðu parja woɲ lôr wo bay gusilirij gesamne bô a hen kôbri a ajɲ eraɲ sa ðebijɲ ða kwa kini bê kwôbe a. Men, bay biri ider damaɲ bi ré day naɲ uwôlê wo ðijé ka Emen ajɲ bi ré gusul a kini bê kwôbe kaɲ lôr hen tumô gagay kenare wo Emen a. ⁴ Ajɲ gusô ider bi wo hen naɲ uwôlê wo ðijé ka Emen hen, hena kôbi mana wo derômaraj a bi wo hen ô kwôy tumô Emen a. ⁵ Kirijna mana wo derômaraj a gusul are bay ka hen kô nijɲ na, ôbi ay parja woɲ lôr bi wo hen ajɲ dôrijɲ disiri tare to kini bê kwôbe a hen wôn ta ajɲ ula sa terare a nà. Menba, emen ôn men, emen wulaɲ men, tôô gawrê ôm men, sa terare yebagijɲ a men.

Kwôli burujɲu ka jii ka tumô ka bay ibe hen

⁶ Menba, manê ka derômaraj a ka jurgem ka bay ré céji burujɲu pôn pôn hen ɲan yirji wô ibére.

⁷ Kirijna mana wo derômaraj a wo tumô ibe burujɲu tori menba, garmê naɲ tare naɲ kwôbe pôlijɲ ta ajɲ uwôsijɲ sa terare a nà. Ajɲ sa terare sodirijɲ kirijɲ subu ajɲ kware wo pôni uwoɲ naɲ gurô wo mô ya hen men, kalmê ka geɲ ka yi ya hen kôba, uwoɲ a men.

⁸ Kirijna mana wo derômaraj a wo jôgijɲ wôô ibe burujɲu tori menba, bay ay ani dami môɲ keram iyôɲ wo enge tare ajɲ bay nôgaji ula bô kam cér wo sa terare a nà kêm menba, kam cér bay ka hen sodirijɲ kirijɲ subu ajɲ kwari wo pôni bilijɲ kwôbe. ⁹ Menba, aɲga kwa bi wo subu hen bilijɲ kwôbe hen ma kêm men, bato to yi kwa bi wo hen a kôba, mêne kêm a men.

¹⁰ Kirijna mana wo derômaraj a wo jôgijɲ subu ibe burujɲu tori menba, têbêɲne to dami to enge môɲ tare iyôɲ derajɲ ta kurijɲ kwa kam cér ka subu naɲ sa hanê kam a. ¹¹ Têbêɲne hende to hen hene ôm: aɲga ðaajɲ.

Aṅ hende li aṅ kwa kam ka subi hen bilijɔ ɗaṅ aṅ ɓijé kwône ka yi kam bay ka hen na, ma ma.

¹² Kirijna mana wo derômaran a wo jôgijɔ pôrbu ibe burujju tori menba, kwa tare to subi naṅ kwa geserê wo subi bilijɔ hende culum men, kwa têtêṅne to subi kêm kôba, bilijɔ hende a men. Li aṅ tu tare ba, kwa kirijɔ ka subi ka pôni hende men, kwa ka pôni ka subi berare men, yoyre kôba, kwa kirijɔ ka subi ka pôni berare men, kwarji wo wo subi wo pôni hende men.

¹³ En bô kirijɔ menba, en hô gel keré uwôṅge kelan ta aṅ kôl naṅ tôri to dami kôl iyôṅ ba: «Bô emê, bô emê, bô emê, kirijna manê ka derômaran a ka baa subu hen a ibé burujju toji na, bô emê a lê ɓijé ka sa terare a nà daman.»

9

¹ Mana wo derômaran wo bayi ibe burujju tori menba, en gel têtêṅne hena derômaran a kurijɔ sa terare a. Menba, bay bore lakêlê kaṅ belê kibi iyom wo ɗogi hen kôbere a. ² Kirijna têtêṅne hende to hen bôl kibi iyom wo ɗogi bi wo hen menba, gusô so tugugu aṅ ɓu tu tare aṅ li kirijɔ yi ɗugum. ³ Menba, kuu so polijɔ naṅ gusô bi wo hen aṅ gôr sa terare kêm. Aṅ kuu bi wo hen na, bay biri bi kirijna ré jubum ba, bi ré lêm môṅ kwo tigre iyôṅ. ⁴ Men, bay kôlji ré mène kalmê né men, maa gurô ré a men, nijba, ré cubu na ɓijé ka anṅaṅ talê ka Emen naṅ bisinji a hen ɗi. ⁵ Bay ay tôrji bijɔ kuu bi wo ré gelijɔ tu ɓijé bay ka anṅaṅ talê ka Emen naṅ kibi bisinji a hen gusijɔ kwôy geserê bay, nijba, deré a bay ré derji ré. Gusijɔ hende to hen na yi môṅ lê wo tigre lijɔ gawrê iyôṅ. ⁶ Wulê bi wo hen na, ɓijé a wogé temare ré derji nijba, bay a uṅéré ré men, bay a geyé bi temare ré derji nijba, hende a geré aṅ.

⁷ Kuu bi wo hen na, gelijɲ naɲ yêndê ka bay ɗay lijɲ kumbul iyôɲ. Aɲ ani tôbijɲ sa kuu bi wo hen a môɲ jabga woɲ lôr iyôɲ men, tirji yi môɲ tu gawrê iyôɲ men, ⁸ gusiri sarji yi môɲ to yébé iyôɲ men, kaɲɲiji gelijɲ môɲ kaɲ kwo iyôɲ men, ⁹ bay tôbe ani kabrêri a môɲ *bargay kaɲ kumbul ka bay li naɲ musure iyôɲ men, meserérji ôm môɲ né pus kaɲ kumbul ka kwôni ka yêndê wu gerijɲ iyôɲ men, ¹⁰ esijɲɲiji yi môɲ kwo tigre iyôɲ men, cubu ɓijé môɲ kwo tigre bi wo hen men. Na esijɲɲiji bi wo hen a na néérji wo bay a cibijɲ ɓijé kwôy geserê bay hen. ¹¹ Kuu bi wo hen na, kelmari na mana wo habijɲ woɲ ôbi sa iyom wo ɗogi bi wo hen hen. Mana wo habijɲ bi wo hen na, naɲ kibi hébre ba bay uwôgeri «Abadôn» men, naɲ kibi grêk ba bay uwôgeri «Apoliyôn» men. Hini bi wo hen bôri na: «Ôbi mênê kirijɲ.»

¹² Gusijɲ to tumô na di jô nijɲ aɲ baa wôd wo a era ya a.

¹³ Kirijɲa en toy mana wo jii ibe burujɲu tori hen iyôɲ menba, en toy tôd ôm tibi kini bê kwôbe wo pôrbu wo bay li naɲ lôr wo yi tumô Emen a hen. ¹⁴ Gawra bi wo hen kôlijɲ mana wo jii hen iyôɲ ba: «Busur manê ka pôrbu ka bay na harêji kibi cér wo dami wo bay uwôgeri Eprat hen ju biji ta.» ¹⁵ Menba, bay busur manê bay ka pôrbu ka bay ré kôl kwôliji hen, biji ta bi bay ré ô deré ɓijé ka bay soderé kini subu hen kwarji wo pôn. Wôsa na manê ka bay na ɗiji ré duu ɓijé hen iyôɲ gengijɲ sa elê bi wo hen men, geserêri bi wo hen men, wulêri bi wo hen men tayriri hende to hen a men. ¹⁶ Men en hô gel asgarɲê kwône ɗay sa yêndê eraji bay kwône gôlijɲ densê. En toy wo bay ré na milijôn arew wôd. ¹⁷ Pelal wujê bi wo jôren hen na, en gel yêndê naɲ bay ɗayêrji. Bay ɗayêrji bay ka hen tôbe bargay kaɲ kumbul ka eɲné mega tare iyôɲ men, hendu mursul mega wajɲne iyôɲ men, sêê mega deseré tare iyôɲ a men soji san a. Yêndê bay ka hen na, sarji gilijɲ naɲ sa

kwonê iyôn men, tare men, gusô men, puder to bô gusijɲ bunu to lurijɲ hen a men so kibriji a. ¹⁸ Tare naɲ gusô naɲ puder to bô gusijɲ bunu a ka so kibi yêndê bay ka hen, na aɲga ômi kaɲ bay deré kwa ðijé ka kirijɲ pôn ka bay soderé kirijɲ subu hen. ¹⁹ Yêndê bay ka hen na, esijɲniji naɲ kibriji a na nérji. Wôsa esijɲniji bi wo hen na, gelijɲ né kalaw iyônɲ. Esijɲniji bi wo hen sari ya, aɲ na sa kibri ôbi a bay ré derijɲ ðijé hen.

²⁰ Tô ðijé ka baa ka aɲga ômi bay ka hen derji ré hen na, ôbi wo bay gel megêrji ma hen kôba, bay ði tô tibé kamrê kaji baa ré men, bay ði tô tibé tunu to habijɲ hen baa ré men, bay ði tô tibé kamrê kaji ka bay ige naɲ lôr men, naɲ lari wo bay uwôgiri arja men burônɲ hen men, naɲ ka bay albe keram naɲ gurô hen a men na, bay ði tôrji baa ré kwôy. Kamrê kaji bay ka hen na, gel kirijɲ ré men, toy kwôlê ré men, ô ta ré a men. ²¹ Bijé bay ka hen na, ði tô deré megêrji baa ré men, ði tô misére toji baa ré men, ði tô yijare toji toɲ iyônɲ a tôn hen baa ré men, ði tô gemsare toji baa ré a men.

10

Kwôlo gengijɲ sa môni magtubu to mana wo derômaran a ðu kôbri a hen

¹ Cêgi are bay ka hen menba, en gel mana wo derômaran a wo ðaɲgi wo gôlijɲ sa kirijɲ hen hena derômaran era sa terare a nà. Kirijɲ ka geri mééri ta men, môbre yi mér sari mega jabga iyônɲ men, tiri jeraɲnê môɲ tare to tay iyônɲ men, têri gelijɲ môɲ kôli tare iyônɲ a men.

² Ôbi ðu môni magtubu to bôlijɲ a kôbri a men, ði têri toɲ gusurô bô cér wo dami a men, toɲ maa sa terare a men. ³ Men, ôbi iyêl kwôlê naɲ tôri to dami kaɲ a ta ôm

môn sômê kwo iyôn. Kirijna ôbi iyêl kaŋ a ta hen iyôn menba, en toy emen ône têê jurgem. ⁴ Kirijna enê emen wo têê jurgem hen kô nij menba, en gey wo ené lê kwôli bô magtubu a menba, en toy tôô kwôni ôm derômaran a kôlen iyôn ba: «Kwôlo enê emen bi wo hen kôl hen na, ju li kwôli bô magtubu a ré men, yêge sari bijn kwôni ré a men.»

⁵ Menba, mana wo derômaran a bi wo ené geli ré ði têri pôn bô cér a men, pôn sa terare a men hen ay kôbri wojn gusurô ta si derômaran, ⁶ an dusu yiri nan hini Emen wojn ôbi merê nan kwini wo ði derômaran men, sa terare men, cér a men nan anga kêm ka yi bôrji a hen a men kôl iyôn ba:

«Are bay ka hen a sa haw hen a men ðiba, a yé dé dé a sôn ré nij.» ⁷ Men, ôbi hô kôl iyôn ba: «Kirijna mana wo jôgijn jurgem a ibé burujju tori na: Emen a deré kibi gengé wori wo na yi nan kini uwôbêri wo ôbi na kôlij bay jé kari kaŋ bay kibri hen iyôn.»

⁸ Tôô kwôni wo ené toy ôm derômaran a hen hô kôlen iyôn ba:

«Ô enge môn magtubu to bôlij to yi kôbi mana wo ði têri pôn bô cér a men, pôn sa terare a men hen.»

⁹ Menba, en ô ligi mana bi wo hen an en engereri ré ben môni magtubu hende to hen. Menba, ôbi kôlen iyôn ba:

«Enge ju ôm. Hende a uyê kem a mega timne iyôn nijba, kirijna bijn bôôm menba, a payrê dengôm.»

¹⁰ Menba, kirijna en enge magtubu hende to hen kôbri a ôm menba, hende uyê keben a mega timne iyôn nijba, kirijna bijn bôn a na, payrê dengôm nan ðajêre.

¹¹ Menba, bay hô kôlen a kôl iyôn ba:

«Hô ju ô kôlij ðijné kwôlo Emen na kôl ðiré lê nan tô yê ðijné kwône men, emê iyére to gay gay a men, kibi yê ðijné gay gay men, nan kilmérji a men hen.»

11

Bay derê kwôlê wo Emen ka wôô hen

¹ Menba, bay ben gurô wo yêngi woɲ jé are aɲ kôlen iyôɲ ba: «Ô ju ô jé *iyéy Emen men, kini bê kwôbe men, ju dêɲse ðɲé kaɲ bay tibé Emen ka mô ya hen a men.

² Nɲba, derô haba ba, ju ði ba, ðiba ju jé ré wôsa Emen ði bɲ na bay henêri ré hen. Aɲ sa iyére to yi naɲ jengêre hen na, bay a ðirêre liɲ têriɲ kwôy geserê tôre pôrbu kibi wôô. ³ Men bô geserê bi wo tôre pôrbu kibi wôô hen na, na joɲ naɲ bay derê kwôlê wuɲê wôô ka a tôbê bargay kaɲ mimé yirji a aɲ a uwôliɲ béré kwôlê wuɲê bɲ ðɲé.»

⁴ «Bay derê kwôlê wuɲê bay ka wôô hen na, ðebiji tumô Kelma Emen woɲ ôbi sa ðɲé kêm ka sa terare a nà hen men, bay yi mega gurô wo bay uwôgeri olibiyé kwo wôô hen men, mega jelgare toɲ teré lampa to wôô hen a men.

⁵ Bay derê kwôlê wuɲê bay ka hen na, hena kwôni ré kôl ðiré liji habré ba, tare a sé kibriji a uwoyéri deré. Na hen iyôɲ a bay ré deré kwôni wo gey liji habré hen. ⁶ Wulê wo bay a uwôliɲ béré woji bi wo hen na, bay naɲ néé woɲ jôriɲ emen uwôɲgê men, kwo a lê kam bilɲ kwôbe hen men, kwoɲ béé habré wo gay gay bi ré geliɲ tu ðɲé gusɲ mega wo bôɲji gey a men.»

⁷ «Aɲ kirɲa bay uwôl béré woji bi wo hen kô nɲ na, tanare a so bô iyom wo ðogi a sa lê kumbul naɲ ci aɲ hende a deréji. ⁸ Aɲ kwogelérji a yé kirɲ ka bô iyére to bay na ðériɲ Kelma woji ya sa gurô tagelê hen. Sa iyére hende to hen na, bay gengere môɲ *Sodôm naɲ Ejipt. ⁹ Kwogelérji bi wo hen na, kwôné tô yê ðɲé men, tô môɲ wo ðɲé men, ðɲé naɲ kibi kwôlê woji wo gay gay hen a men, bay a era kêm sa gelé kwôy wulê subu naɲ kwari aɲ

bay a geyé bi kwôni ré emji ré. ¹⁰ Bijné ka sa terare a na kêm a sêji peré wôsa bay derê kwôlo Emen bay ka wôd hen ré ma nij. Bay a lê yi derê men, bay birijn are perêrji a a men, wô wo bay na ré gelijn tu bijné gusijn gaj. ¹¹ Kirijna wulê wo subu naj kwari bi wo hen kô nij na, Emen hô biji bul wojn merê tu gejn bôrji a aj bay hô béré aj hena ta. Bijné kêm ka gelji tô béré woji bi wo hen na, kemnare liji damañ. ¹² Kirijna bay hena ta hen iyôn menba, bay toy tôd kwôni ôm dami derômarañ a kôlji iyôn ba: «Dayañge ta na.» Menba, bay day ta perê kirijn ka geri tu bay bareji a. ¹³ Kirijn bay ka hen na, terare yebagijn damañ. Aj iyére mô môj kene a menba, pôn tij perê sa bô iyére to dami hende to hen a. Terare hende to yebagijn hen duu bijné dubu jurgem aj tôrji wo baa hen kemnare liji damañ aj bay ay kibi Emen wo derômarañ a.»

¹⁴ Haw hen bô emê wo jôgijn wôd di jô nij, berêñge dô kwo jôgijn subu era hen ya.

Buruñju to jôgijn jurgem to bay ibe

¹⁵ Cêgi bô emê wo wôdyi bi wo hen na, *mana wo derômarañ a wo jôgijn jurgem ibe buruñju tori menba, en toy tôd bijné ôm wujuju derômarañ a kôl iyôn ba:

«Haw hen na, emê iyére to sa terare a nà,
na to Kelma wona Emen naj *Krist, kwo Emen dôri hen.
Emê iyére hende to hen a yé naj kunu.»

¹⁶ Menba, surjê ka tôre wôd kibi pôrbu ka mô sa gagay kenare woji tumô Emen a hen herijnji aj diji kwiniji tøn tumôri a aj tibri. ¹⁷ Aj kôl iyôn ba:

«Jôbi ju na Kelma Emen wojn ôbi ibé iyêrê wo mô ca tumô,
wo mô ya.

Nini lêm dosé wô kibi néé wom wo d'ê kirijn wo ju day are kêm kôm a aj môrijn sarji a hen.

¹⁸ Tô yê bijné ka hônem né hen bôrji na tarêji sam a,

nijnba, haw hen na, na kwom jôbi a tarem sarji a nijn.
 Men haw hen na, na Wulê wo já jôrijn kwôlê sa ðijné ka
 ma nijn hen men,
 na kwo já têbijn bay jé kam kañ bay kem hen sa kôbri a
 men.
 Men, na kwo já têbijn sa kôbi ðijné kam kêm kañ kamrê
 nañ ka iyêrñê ka bêm kwôlê hen men,
 men na kwoñ mênê ðijné ka mêne sa terare hen yôd añ a
 men.»

¹⁹ Kirijna surñê bay ka hen iyêl kwôlê bi wo hen iyôn
 kô menba, kibi iyéy Emen to derômarañ a bôlin menba,
 sunugu toñ bijnare yi bô a hen yi ðañ tu wolé menba,
 emen wulañê men, tô ðijné ôm men, emen ône men,
 terare yebagijn men, garmê herijn damañ a men.

12

Iyore nañ tanare to bay uwôgere dragôn hen

¹ Kirijna are bay ka hen yi hen iyôn kêm kô nijn na,
 anğañ gelé ka pôni si derômarañ a. Anğañ gelé bay ka
 hen, na iyore to bargay kare na tare to tay añ sêl têêre sa
 geserê hen. Jabga wo bay ayê joor wo yi sare a hen na, na
 têbêñne môj kibi wôô. ² Menba, iyore hende to hen yi kwo
 añ ta yê. Yê bi wo hen lere damañ añ hende sôm yere.

³ Menba, en hô gel anğañ gelé ka ðañgi si derômarañ
 a. Anğañ gelé bay ka hen na, na tanare to habijn to gelijn
 nañ mara wo dami añ sê. Sare na jurgem nañ jabga woñ
 kenare têb têb a men, timjére môj men. ⁴ Tanare hende
 to hen na, dera kwa têbêñne pôn to yi kini subu hen nañ
 esijne ba sa terare a nà. Menba, hende ðubu tumô iyore
 to ta yê hen añ kirijna hende ré dô kema uwôl tôñ nijn ba,
 teré ayê emê. ⁵ Menba, iyore hende to hen yê kema wo
 a emê tô yê ðijné kêm nañ néé wo ðê kirijn hen. Kirijna
 hende dô kema bi wo hen uwôl tôñ menba, bay ayri lew

ôrij̃ tumô Emen a men, tumô gagay kenare wori a a men.
⁶ Menba, yori ba, ge derô gwôlê kirij̃ ka Emen na ßu sa
 têrji bi hende ré ô gôsij̃ yere ya hen kwôy geserê tôre
 pôrbu kibi wôô.

⁷ Menba, kumbul kurij̃ derômaraj̃ a. Misêl mana wo
 derômaraj̃ naj̃ manê kari sêj̃ji naj̃ mara wo dami bi wo
 hen naj̃ manê kare men. ⁸ Menba, si Misêl bôyji aj̃ dagaji
 aj̃ bay uwôj̃ kiniji derômaraj̃ a ré. ⁹ Aj̃ bay daga mara
 wo dami bi wo hen naj̃ bay tôre baa nô sa terare a nà.
 Mara wo dami bi wo hen a na kalaw wo cay wo na lam
 ßij̃né wo bay uwôgeri Jabel men, Sidan a men hen.

¹⁰ Menba, en toy tôô kwôni ôm derômaraj̃ a kaj̃ a ta
 kôl iyôj̃ ba:

«Kemnêj̃ na wulê wo Emen gôlij̃ naj̃ na naj̃ kununa nij̃
 men,
 ôbi gel wo ðiré nê m lê are kê m men, ðôbi a ré na ôbi sarji
 a men.
 Néé ðaj̃ na kê m kôbi *Krist a wori a wôsa ôbi daga ôbi
 kaj̃gê yê nêrna kwôy kwôy tumô Emen wona hen
 aj̃.

¹¹ Nij̃ba, yê nêrna bay ka hen bôy ôbi kaj̃gê kirij̃ bi wo
 hen na wô sa kibi kwôbri Kema Kwormo men,
 na sa kibi kwôlo Emen wo bay dô bij̃ ßij̃né hen a men.
 Wôsa bay ay yirji bij̃ temare ðiba bay kemna ré.

¹² Iyôj̃ ba, kenbay ka derômaraj̃ ken li yi derê hanje nij̃.
 Nij̃ba, kwonje kenbay ka sa terare a naj̃ ka bô cér a ka
 gelij̃ gusij̃,

wôsa bay daga Jabel ula sarj̃ge a aj̃ bôri tari damaj̃
 wô wo wulê woj̃ mênê wori wo ré baa ða nij̃ hen.»

¹³ Kirij̃na mara wo dami bi wo na Sidan hen bô wo bay
 dagari ula sa terare a nà ná, ôbi dô sa tê iyore to na yê kema
 iba hen. ¹⁴ Menba, bay bij̃ iyore hende to hen meserêre
 wôô môj̃ kwo keré iyôj̃ bi ré uwôngij̃ kwôy bij̃ kirij̃ ka
 Emen na ßu sa têrji gengij̃ sare derô gwôlê hen. Aj̃ Emen

a gesêre kwôy geserê tôre pôrbu kibi wôô kelan nãñ kalaw bi wo hen. ¹⁵ Kirijna ôbi uwôñ iyore hende to hen né hen iyôñ nijñ na, ôbi boo kam so kibri a bôy lebôd lebôd môñ kam cér iyôñ bi ré dô iyore hende to hen ôrijñ. ¹⁶ Nijñba, terare wajñ añ yi kam bay ka hen cê kô jôrijñ sa iyore hende to hen. ¹⁷ Kirijna mara wo dami bi wo hen bô wo hende ré gôli ta nijñ hen iyôñ na, bôri tari daman añ ôbi hera kurijñ kumbul kwôngêre ka baa hen. Kwôngêre bay ka hen na, na ka bi kwôlê sa tôô to Emen a men, na bay bôô pôn sa tu kwôlê wo Jêsu na yêge sari hen a men. ¹⁸ Menba, mara wo dami bi wo hen dôrijñ ô ðebé kibi cér a.

13

Tanare to habijñ já so bô cér a

¹ Menba, en gel tanare to habijñ to sare jurgem nãñ timjnére môj hen, ja so bô cér a. Añ kibi timjnéri bi wo môj a hen na, jabga woñ kenare tôbijñ têb têb a, men sare hende to jurgem hen na, bay ði hini woñ tiiré Emen hen pôn pôn ya. ² Tanare hende to hen na, gelijñ nãñ cerew iyôñ men, tère damné gelijñ nãñ têê tanare to bay uwôgere urs hen men, kebre gelijñ nãñ kibi kwo iyôñ a men. Mara wo dami bi wo hen bijñ tanare to habijñ to gelijñ nãñ cerew hen néé men, gagay kenare men, tôô toñ emê sa kirijñ a men. ³ Sa tanare hende to sare jurgem hen na, sare to pôni uwôñ iyare toñ temare nijñba, jé hôrijñ. Añ li ðijné ka sa terare a na kêm tiniji ge kay añ bay bi bôrji sare a. ⁴ Men, bay ay kibi tanare to habijñ to gelijñ nãñ mara wo dami hen wô wo hende a ré bijñ to gelijñ nãñ cerew hen néére men, bay ay kibi hende to gelijñ nãñ cerew hen kôl iyôñ ba: «I a gôle ba? I a lê kumbul nãñ tu ba?»

⁵ Menba, hende uwôñ tôô toñ dijñ dengôre men, toñ tiirijñ Emen a men. Hende uwôñ tôô toñ lijñ hen iyôñ

kwôy geserê tôre pôrbu kibi wôô, ⁶ menba, hende ay tô tiiré Emen men, tô tiiré hini men, iyére tori men, ðijné kêm ka mô derômarañ a hen men, ⁷ hende uwônj tôô tojn lijn kumbul najn ðijné ka Emen ka sa terare a nà añ ré bôyji men, tô yê ðijné ka gay gay men, tô môjn wo gay gay hen men, kibi kwôlê woji kêm na bô kôbre a men. ⁸ Añ ðijné kêm ka sa terare a nà a ayê kebre nijba, ðijné ka hiniji na ðijn ca bô magtubu tojn merê tu gejn to Kema Kwormo wo bay na diri hen. Hiniji bi wo hen, na ðijn ca kirijna tô terare na ðijn ré tô hen, na bay a ayê kebre ré mera.

⁹ «Kwôni wo maari ya ba, bi toy kwôlo na kelê a hen. ¹⁰ Hena Emen na ré genge bi kwôni ré yi danğay ba, a yé danğay. A hena ôbi na ré bi bay ré diri najn yebere ba, a majn temay yebere men. Na hen iyônj a ðijné ka Emen ré gelé ulê bôô woji men, ayê bôô woji a men hen.»

¹¹ Menba, en hô gel tanare to ðanği to timjére wôô hena sa terare a nà. Timjére bi wo wôô hen na, gelijn najn kwo Kema Kwormo iyônj nijba, iyêlê a ré iyêl mega kwo tanare to habijn to gelijn mara wo dami hen. ¹² Hende ôrijn najn tôô tojn lijn anğa gay gay tu tanare to tumô hende to hen, men hende bu ðijné ka sa terare a nà erenğ bi ré ay kibi tanare to tumô to na uwônj iyare tojn temare añ na jée hen men, ¹³ hende li anğajñ gijnê gay gay men, bi tare tojn lamê hena derômarañ a kurijn sa terare a nà tu ðijné a kêm a men. ¹⁴ Sa kibi anğajñ gijnê kare bay ka hende li tumô tanare to cay hen na, hende lam ðijné ka sa terare a nà damañ bi tôre a. Añ hende kôlji bay ré jebe ani ði añ ré tibiji najn hini tanare to tumô to na uwônj iyay yebere tojn temare añ bér hen. ¹⁵ Men, hende ôrijn najn tôô tojn lê añ bi kamrê kajñ jibé ka gelijn najn tanare to tumô hen bi ré iyêl men, hende biri tôô bi ré derijn ðijné ka kajñ ayê kibri hen men. ¹⁶ Men, hende ay tôô bi bay ré talijn ðijné kêm are kôbriji wojn gusurô a men kibi bisinji a a men.

Bay ré taliŋ bay yagê men, ðijé ka damné men, bay uŋé men, bay nimré men, kam iyére men, limé a men. ¹⁷Wulé bi wo hen na, kwôni wo aŋgaŋ talê bay ka hen naŋ yiri a na, ôbi a nê mê kelé ani ré men, dé aŋgari kani gara ré a men. Aŋgaŋ talê bay ka hen na, na hini tanare to geliŋ cerew hen men, aŋgaŋ dêŋsê ka yi môŋ hene bi wo hen men.

¹⁸ Kwôni wo naŋ tu melênê ba, a henê tô kwôlê bi wo hen derê men, ôbi henê are ba, a henê tô aŋgaŋ dêŋsê ka tanare hen na, na ka gawra. Aŋgaŋ dêŋsê bay ka hen na arew jii naŋ tôre jii kibi jii. (666)

14

Kema Kwormo naŋ ðijé ka ôbi jô sarji hen

¹ Menba, en hô gel Kema Kwormo ðebu sa keram wo bay uwôgeri *Siŋôn a naŋ ðijé dubu arew naŋ dubu tôre pôrbu kibi pôrbu (144 000) ka bay di hini naŋ hini Ibari Emen kibi bisinji a hen. ² Men, en hô toy tôô kwôni ôm derômaraj a môŋ kam cér ka dami ka bôy iyôŋ men, ôm môŋ emen wo pôy ôm gururu hen iyôŋ men, tôô hende ôm dô môŋ bay ré di jêŋgê iyôŋ a men. ³ ðijé bay ka ðebu tumô gagay kenare wo Emen a men, tumô ari déri ka pôrbu hen men, tumô surjê a hen a men hen na, na ka na ðubu naŋ Kema Kwormo sa keram wo bay uwôgeri Siŋôn hen, bay a kebé kurôŋ wo kôrbi. Kurôŋ bi wo hen na, bay a henê kebéri mera ðiba, kwôni wo ðaŋgi hôn né. ðijé bay ka hen na, na bay a Kema Kwormo na ré jô sarji hen.

⁴ Men, ðijé bay ka hen na, na ka na yiŋ naŋ yébé ré hen men, kirijê kêm ka Kema Kwormo ô ya ba, bay ô naŋ ði men. Bay a na ðijé ka tumô ka Emen na jô sarji bi ré yi kari naŋ ka Kema Kwormo a men hen. ⁵ Men, na ðijé ka

ani ka habiñ na nañ yirji a men, kwôlê woñ benare nañ kibriji a a men.

Jerê kwôlo Emen wo manê ka derômarañ a ka subu kôl kwôli hen

⁶ En gel *mana wo derômarañ a wo ðangi uwônga ta mereg derômarañ a erañ nañ Kwôlo Dôri wo yi nañ kwini hen bi ðiré kôliñ ðiñé ka sa terare a nà nañ tô yê wo gay gay men, tô môñ wo gay gay men, kibi yê ðiñé wo gay gay hen a men. ⁷ Añ ôbi kôl kañ a ta kôl iyôñ ba: «Kemnañge tini Emen añ ken ay kibri a men, wôsa kemnêñ na Wulêri wo ôbi a jôriñ kwôlê sa ðiñé ka sa terare a nà niñ. Iyôñ ba, ken heram Emen woñ ôbi ðé derômarañ men, sa terare men, cér wo dami men, nañ hanê kam ka gay gay hen a men hen.»

⁸ Menba, en hô gel mana wo derômarañ a wo jôgiñ wô so derômarañ a tô kwo tumô hen añ kôl iyôñ ba: «Babilôn sa iyére dami hende to hen mêne niñ, hende mêne na tiri a men wôsa hende li añ têriñ tore toñ yiñare toñ iyôñ a tôñ to kwoyre mega care iyôñ hen gôr tô yê ðiñé kêm sa terare a nà.»

⁹ Men, en hô gel mana wo derômarañ a wo jôgiñ subu so tô ka wô so hen añ kôl kañ ta kôl iyôñ ba: «I i wo ay kibi tanare to geliñ nañ cerew iyôñ hen nañ aña bay iyege geliñ nañ tu iyôñ hen men, ði bay tali are bisini a men kôbri a a men hen na, ¹⁰ bô tarê wo Emen a liri mega wo care to kwoy kwôni iyôñ. Bô tarê wo Emen bi wo hen na, mañ mega tu iyêrgê iyôñ. Añ ôbi a geliñ gusiñ bô tare a men, bô puder to bô gusiñ bunu a hen men, tu manê ka derômarañ a men, tu Kema Kwormo a a men. ¹¹ Tare hende to a uwoyé ðiñé bay ka hen na, gusôre a yé hen iyôñ kwôy nañ kwini wôsa bay tubu tanare hende to hen nañ añañ jebé ka geliñ nañ tu hen men, bay talji hene

sarji a a men hen na, bay a gelijɲ gusijɲ yoyre naɲ tu tare ðiba, kini derê bul woji a naɲê.»

¹² Iyôɲ ba, kenbay ka ken bi kwôlê sa tôô to Emen a men, ken bi bôrɲge sa Jêsu Krist a hen a men na, ken lêɲnê tô ayê bôô wonje a.

¹³ Men en hô toy tôô kwôni ôm derômarɲ a kôlen iyôɲ ba: «Li bô magtubu a iyôɲ ba: «Kemnêɲ na, yi derê yi wô sa ka ma tô ayê bôô woji a hen.» Men, Tunu toɲ hendi bô bôrê kôba, kôl iyôɲ ba: «Yi derê yi wô sa ðijé ka ma tô jé wo Kelma hen na, bay a derê bul wôsa jé lêreji wo dôri kôbe tôrji.» »

Anga a sa lê ðijé Wulê wo Emen a sa jôrijɲ kwôlê sa ðijé ka sa terare a nà

¹⁴ Men, en hô gel kirijɲ ka geri ka bôri menba, ani gelijɲ naɲ gawra iyôɲ mô sara. Gawra bi wo hen dôbe jabga woɲ kenare woɲ lôr a sari a men, ßu marem wo dii a kôbri a men. ¹⁵ Men, en hô gel *mana wo derômarɲ a so bô *iyéy Emen a aɲ kôlijɲ kwo mô sa kirijɲ ka geri a hen iyôɲ ba: «Ay marem wom ju walijɲ kaw wôsa kaw né kô aɲ tay walêrji nêɲ nijɲ.» ¹⁶ Menba, mana wo derômarɲ a wo ré mô sa kirijɲ ka geri a hen ay marem walijɲ kaw ka sa terare a nà kêɲ aɲ.

¹⁷ Menba, en hô gel mana wo derômarɲ a wo ðaɲgi so bô iyéy Emen a derômarɲ a ôbi kôba, ßu marem wo dii kôbri a men.

¹⁸ Men, en hô gel mana wo derômarɲ a wo ðaɲgi wo ôrijɲ naɲ néé sa tare a hen hena kini bê kwôbe a sa uwôge kwo ðibijɲ naɲ marem wo dii a kôbri a hen kaɲ a ta kôli iyôɲ ba: «Era ju sa wal telay tijɲaɖor to sa terare a nà wôsa né kô nijɲ.» ¹⁹ Menba, ôbi ay marem wori eraɲ sa walijɲ telay tijɲaɖor hende to hen ay ôrijɲ bê kirijɲ uwôrêre a. Kini uwôrê telay tijɲaɖor hende to hen na, gel na bô tarê

wo Emen. ²⁰ Kirijn uwôrê yê tɪnaɔfor hende to hen na, yi kelaŋ naɲ iyére kirijna bay uwôrere menba, na kwôbe a so bu kibi yêndê ta gêj aɲ bôy môɲ kam cér iyôɲ ô kwôy kilomêter arew subu.

15

Manê ka derômaraj a ka jurgem ka ðebijɲ naɲ aŋgaɲ gelijɲare ðijné gusijɲ pôn pôn kôbri a hen

¹ Menba, en hô gel ari gelé ka dami ka ðê kirijɲ derômaraj a. Na manê ka derômaraj a ka jurgem ka ðebijɲ naɲ aŋgaɲ gelijɲare ðijné gusijɲ ka jurgem kôbriji a hen. Aŋgaɲ gusijɲ bay ka hen na, bay a na gerɲé bô tarê wo Emen nijɲ.

² Men en hô gel are sél kalala môɲ gaasa iyôɲ aɲ yi môɲ tare ré lamijɲ bô a iyôɲ. Men, en gel ðijné ka na kaɲ bê bôrji sa tanare men, sa aŋgaɲ jebé ka gelijɲ naɲ tu hen men, kaɲ talê hene yirji a hen a men kwôy ayijɲ joor hen na, debji sa kirijɲ bay ka hen naɲ jêɲgê ka Emen biji hen kêg kêg kôbri a. ³ Aɲ bay di jêɲgê kebijɲ kurôɲ mega kwo mana wo Emen *Moyis hen iyôɲ men, kebji mega kwo Kema Kwormo hen iyôɲ a men. Bay kebe ôm iyôɲ ba:

«Jôbi Kelma Emen woɲ ôbi ibé iyêrê men,

jé lêrem ðê kirijɲ aɲ dô a men hen.

Ju na Kelma sa emê iyére to sa terare a nà kêm men,

jé lêrem yi naɲ geréri men, na tiri a men.

⁴ Hen ba i a kaɲê bêm kwôbe ba men,

i a nê mê kaɲê ayê kebem a men ba?

Wôsa jôbi pôn nêɲ ham a yé naɲ jêɲgêrem.

Na ôbi á, tô yê ðijné kêm ré era tumôm a sa heramem wô jerê kwôlê wom wo yi naɲ geréri hen.»

⁵ Cêgi kurôɲ bi wo bay kebe hen na, en hô gel kibi *iyéy Emen to derômaraj a bôlijɲ naɲ iyére toɲ daɲare to bay

li naɲ bargay toɲ biɲare to Emen. ⁶ Men, en gel manê ka derômaran a ka jurgem ka ré naɲ anɲaɲ gelinɲare biɲé gusiɲ kég kég kôbriji a hen so bô iyéy Emen hende to hen a. Bay tôte bargay ka bôri terij terij yirji a men, ha tô bôri naɲ ariɲ woɲ lôr a men. ⁷ Perê ari dé Emen ka pôrbu hen na, kwo pôni biɲ manê ka jurgem hen baɲa gerêngê woɲ lôr jurgem wo bô tarê wo Emen woɲ ôbi merê naɲ kwini hen wiinê ta hen. ⁸ Damɲare to Emen naɲ néé wori wôn bô iyére tori môɲ gusô iyôɲ, aɲ kwôni nê m sé bô a ré kwôy wo gusiɲ to jurgem to manê bay ka hen gelin biɲé hen a kôriɲ.

16

Ari bô tarê ka Emen ka yi bô baɲa gerêngê ka jurgem hen

¹ Menba, en hô toy tôô kwôni ô m kan a ta bô iyé Emen kôliɲ *manê ka derômaran a ka jurgem hen iyôɲ ba: «Erênge ken ô bê anɲaɲ bô tarê ka Emen ka yi bô baɲa gerêngê wo jurgem hen kê m sa terare a nà.»

² Menba, *mana wo derômaran a wo tumô ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri a hen sa terare a. Menba, iyare to habiɲ to wulbé ré kirij hen li biɲé ka ari talê ka tanare to habiɲ yi yirji a hen men, ka tebe anɲaɲ jibé ka gelin naɲ tu hen a men.

³ Men, mana wo derômaran a wo wôdyi ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri a hen bô cér wo dami a. Menba, kami cér wo dami bi wo hen beliɲ kwôbe môɲ kwôbri temay gawra iyôɲ, aɲ anɲa mô tu geɲ bô cér wo dami bi wo hen a na ma kê m.

⁴ Men, mana wo derômaran a wo subi ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri a hen bô kam cér a men, bô tô hanê kam a aɲ bay kê m beliɲ kwôbe. ⁵ Menba, en toy tôô mana wo derômaran a woɲ ôbi sa kam hen heram Emen kôl iyôɲ ba: «Jôbi ju na Emen wo ju yi naɲ jeɲgêrem, ju mô ca tumô,

ju mô ya kwôy naɲ kunum men, ju na kwôni woɲ derôre wôsa jerê kwôlê wom yi naɲ tô geréri. ⁶ Wôsa ðijé ka na bi kwôbri bay kem naɲ ðijé kam a men tòn hen na ju biji kwôbe bay yi. Bay liji hen iyôn na ya.» ⁷ Menba, en toy tôô kwôni ôm si kini bê kwôbe iyôn kôl iyôn ba: «Jôbi Kelma Emen woɲ ôbi ibé iyêrê, jerê kwôlê wom na kwoɲ tiri men, na naɲ tô geréri a men.»

⁸ Mana wo derômaraɲ a wo pôrbi ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri hen sa tare to tay a aɲ hende enge môɲ tare iyôn aɲ bi ré sôderê ðijé. ⁹ Kirijna tare hende to uwoy dê kirij hen sôderê ðijé hen iyôn na, bay tiiré hini Emen wôsa ôbi a ré joɲ naɲ gusij hende to hen, aɲ bay kaɲ dé jé lêreji wo habij hen baa men, kaɲ heramê Emen a men.

¹⁰ Mana wo derômaraɲ a wo bayi ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri a hen sa gagay kenare wo tanare to habij hende to hen a menba, kirij belij hendu sa emê iyére to tanare to habij hende to gelij naɲ cerew hen aɲ ðijé emnê kaɲniji wôsa bay gelij gusij damaɲ. ¹¹ Wo bay ré dî jé lêreji wo habij wo bay na lêrê hen baa aɲ hen na, bay tiiré hini Emen wo derômaraɲ a wô iyare to gelji gusij hen dî.

¹² Menba, mana wo derômaraɲ a wo jii ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri a hen bô cér wo dami dê iyôn wo bay uwôgeri Eprat hen a, aɲ cér bi wo hen hay aɲ ɲanij geré bij kilmé ka hena si kini sé tare iyôn hen ré ôrij lij kumbul. ¹³ Men, en gel tunu to habij subu gelij môɲ ðira iyôn. To pôni so kibi mara wo dami hen men, to pôni so kibi tanare to habij to gelij naɲ cerew hen men, to pôni so kibi bay kibi Emen kaɲ bay benare a a men. ¹⁴ Tunu to habij hende to hen hena na ligi Sidan a men, hende lêrê aɲgaɲ gijê kwôy kwôy a men. Men, hende ô

ligi kilmé ka sa terare a na kêm wô dayrêji aṅ lijṅ kumbul Wulê wo dami wo Emen woṅ ôbi ibé iyêrê hen.

¹⁵ Menba, Jésu kôl iyôṅ ba: «Dénge tu melênê sa yerṅge a wôsa na hera mega ôbi gemsare iyôṅ. Aṅ yi derê a yé wô sa kwôni wo mô tu geṅ aṅ, gem bargay kari ḍa aṅ bi kirijṅa ené hera ba, ḍiré tôbê yiri aṅ bi kwôni ré gel tôri ré men, tayre ré sa diri ré a men.»

¹⁶ Tunu to habijṅ hende to subu hen na, day kilmé ka sa terare a nà kirijṅ ka bay uwôgeji naṅ kibi hébre Harmagédôn hen.

¹⁷ Menba, mana wo derômaraj a wo jurgem hen ô bê ari bô tarê ka Emen ka yi kôbri a hen bô kal a ta menba, tôô kwôni ôm bô *iyéy Emen a si kini gagay kenare wori a kôl iyôṅ ba: «Na kerêri nijṅ.» ¹⁸ Menba, wulaṅê emen berare kirijṅ men, tôô gawrê ôm men, emen ône men, terare yebagijṅ damaṅ ḍê kirijṅ a men. Kirijṅa Emen na ḍijṅ ḍijṅé kwôy saṅ kemnêṅ hen na, kwôni gel terare yebagijṅ môṅ to na hen iyôṅ né. ¹⁹ Sa iyére to dami wayrijṅ kirijṅ subu men, sa iyére to tô yê ḍijṅé ḍijṅé mênijṅ a men. Menba, bô Emen jebri sa habrê wo Babilôn iyére to dami na li hen aṅ ôbi buru hende yi kami tijṅaḍor bô tarê wori. ²⁰ Kirijṅ ka hay ka kaariṅ derô cér a hen na, kam tun sarji men, keram bilijṅ yi némijṅ naṅ sa terare a men. ²¹ Garmê ka damné damné herijṅ derômaraj a sa ḍijṅé. Garmê pôn ba, né nê m némijṅ naṅ pagé sugôr tôre pôrbu. Menba, ḍijṅé tiiré hini Emen wô gusijṅ hende ḍê kirijṅ to garmê gelji hen.

17

Bay ay Babilôn sa iyére to dami hen gengijṅ naṅ hendi wônijṅare toṅ têtijṅ

¹ Menba, *mana wo derômaran a wo pônî perê ka jurgem ka na ßu bapna gerêngê kôbri a hen, era sa kôlen iyôn ba:

«Era na sa gelem jerê kwôlê wo bay a sa jerê sa sa iyére to bay ayre gengijn hendi yijnare tojn têrijn to dami. Sa iyére hende to hen yi na kibi cér wo gay gay a hen. ² An kilmé ka sa terare a nà yiirijn nan tu men, ßijé ka sa terare a nà kôba, yijn nan tu men, an têrijn tore hende to hen kwoyréji môjn care iyôn a men.»

³ Menba, Tunu tojn hendi bô bôre sa wôn bôn an mana wo derômaran a ôrijn nan en derô gwôlê menba, en gel iyore mô sa tanare sêy a. Tanare hende to hen na, sare jurgem men, timjére môj a men. An hini wojn tiiré Emen gôr yere. ⁴ Iyore hende to hen na, dôbe bargay ka sêy men, hendu silim silim a men yere. Hende elage yere nan anjan kalmare ka bay li nan lôr men, mérijn wo gay gay hen men, hende ßu bapna gerêngê wojn lôr wo anja habijn ka gengijn sa wônijnare tore tojn têrijn hende to hen wôn ta a men. ⁵ Men, bay ði kibi bisijne a hini wo kwôni hôn bôri ré hen. Hini bi wo hen ôm iyôn ba: «Babilôn iyére to dami, na yo bay wônijnare tojn têrijn men, yo anja habijn ka sa terare a nà.» ⁶ Men, en gel iyore hende to hen yi kwôbri ßijé ka Emen ka yi nan jengêrji hen men, kwôbri ka bay na dirji wô kibi kwôlo Jêsu wo bay na dô hen men. An kwôbriji bi wo hen kwoyrére kiyanj kiyanj môjn care iyôn.

Kirijna en bôre hen iyôn menba, tunun ge kay. ⁷ Menba, mana wo derômaran a bi wo hen kôlen iyôn ba:

«Wô mi a jeré bi tunum ge kay hen iyôn ba? Na dôrem tô kwôlo gengijn sa iyore hende to hen nan kwôlo gengijn sa tanare to sare jurgem nan timjére môj to hende hen bem ju toy. ⁸ Tanare to ré jeré gele hen na, na yi ya nijba, haw hen hende nan nij, nijba, tôre to cêgê na, hende a

so bô iyom wo tôri naɲ hen aɲ a erê bi Emen ré mênere aɲ yôd. Aɲ ðijé ka sa terare a nà ka hiniji na naɲ bô magtubu toɲ merê tu geɲ a kirijna Emen na ðijɲ tô terare yeɲ hen na, kirijna a sa gelé tanare hende to hen na, tiniji a geré kayê wôsa tanare hende to hen na ya, aɲ haw hen naɲ aɲ tôre to cêgê ba, a so hera hen.»

⁹ Men, mana wo derômaraj a bi wo hen hô kôlen iyôɲ ba: «Bi ðijé erem tô kwôlê bi wo hen dô dema bay ré henê. Wôsa sa tanare hende to jurgem hen na, na keram wo jurgem wo iyore hende to hen mô sara hen men, na kilmé ka jurgem hen a men. ¹⁰ Kilmé bay ka jurgem hen na, ka bay hen naɲ nijɲ, aɲ kwo pôn ôm kenare baa ya men, kwo jurgem woji a baa, aɲ kirijna ôbi a so na, a sa emê kenare, nijɲba, ôbi a sa emê kenare hende to hen sem né. ¹¹ Tanare to na ya tumô nijɲba, haw naɲ nijɲ hen na, hende a na kelma wo jôgijɲ marge men, na perê kilmé ka jurgem bay ka hen a a men. Aɲ kirijna hende sa so hera nijɲ na, a erê bi Emen ré sa mênêre yôd hari nijɲ.»

¹² «Timɲé tanare hende to môj to ju gel hen na, na kilmé ka môj ka baa emê kenare tô hen. Nijɲba, Emen a sa bijji tôd bi ré ômijɲ kenare naɲ tanare hende to hen pôn. ¹³ Kilmé bay ka môj hen na, ermé woji na pôn, tôd toji toɲ emê iyére men, néé woji a men na, bay ði bijɲ tanare hende to hen. ¹⁴ Bay a lê kumbul naɲ Kema Kwormo nijɲba, ôbi a bôyji wôsa na ôbi a na Dami woɲ sa kilmé men, Dami wo damné a men. Aɲ ðijé ka ôbi uwôgeji aɲ cobji aɲ na bay bôd pôn hen na, bay kôba, a biyé kumbul naɲ ði men.»

¹⁵ Menba, mana wo derômaraj a bi wo hen hô kôlen iyôɲ ba: «Cér wo jeré gel hendi wônijare toɲ têrijɲ ré mô sara hen na, na tô yê ðijé ka gay gay men, tô môɲ wo gay gay hen men, kibi yê wo gay gay wo sa terare a nà. ¹⁶ Kwo gengijɲ sa timɲé ka môj ka ju gel hen men, tanare hende

to hen a men hen na, bay a kaɲê hendi yiɲare toɲ têtɪɲ hende to hen yôd men, bay peré angare kêm men, bay a terê bargay yere a aɲ dɛre tôte seɲge men, bay a yêgerêre emê aɲ tôte wo baa ba, bay a uwoyé aɲ a men. ¹⁷ Wôsa na Emen a biɲ kilmé bay ka môj hen ermé bi bay ré biɲ aɲ liɲ anga ôbi gey hen. Kilmé bay ka hen daɲ kibriji aɲ dɪɲ tôte toji toɲ emê iyére hen biɲ tanare hende to hen kwôy wo kwôlê wo Emen na kôl hen ariri ré liɲ.»

¹⁸ «Men, iyore hende to jeré gele hen na, na sa iyére to dami to ôm sa kilmé ka sa terare a na kêm hen.»

18

Mênê kuriɲ sa Babilôn a

¹ Menba, en hô gel *mana wo derômaraj a wo ôriɲ naɲ tôte hen herbo tôte sa terare a nà, aɲ damɲare tori to dami hen berare kirɲ daɲ daɲ aɲ. ² Ôbi kôl naɲ tôte to dami kaɲ a ta kôl iyôte ba: «Babilôn iyére to dami mênɲɲ, hende mênɲɲ yôd aɲ niɲ. Aɲ hende yi na kini merê tunu to habiɲ men, tunu to habiɲ to yôte yôte kôba, mô ya men, ciré mega gundu men, dunu men, ka habiɲnê ka biɲé gey ré hen kôba, mô ya a men. ³ Yiɲare tore toɲ têtɪɲ hende to hen kwoyré tô yê biɲé ka sa terare a nà mega care iyôte men, kilmé ka sa terare a nà yiiriɲ naɲ tu men, bay jeɲga kôba, sa kibi yiɲare tore toɲ iyôte a tôte hende to hen na, bay uwôɲiɲ are damaɲ hen men.»

⁴ Menba, en toy tôte kwôni wo daɲgi ôm derômaraj a kôl iyôte ba: «Kenbay biɲé kaɲê na, seɲge bôre a aɲ, wô wo ma ka lê têtɪɲ tore hende to hen men, wô wo bô emê maa kuriɲ sarɲge a naɲ tu a men. ⁵ Wôsa têtɪɲ tôte hende to hen dayriɲ sa megare a megare a kwôy ô ta derômaraj a aɲ Emen erem sa ari lê kare ka habiɲ bay ka hen a. ⁶ Gusɲ to hende na geliɲ biɲé hen na, ken gele hen iyôte têt hôriɲ a men, habré wo hende na liɲ biɲé hen na, ken

lere dfe aɲ men, gwore tore to hende na jɛɲ care to maɲɲi bô a biɲ biɲé hen na, ken jé bôô wôô bô a buru hôriɲ. ⁷ Geléngere gusiɲ damaɲ aɲ bi dengôre ôle bôd bôd mega hende na môriɲ dô aɲ na diɲ dengôre hen iyôɲ. Wôsa hende kôl iyôɲ ba teré na tôlômne dîba, teré na mamne ré men, bô emê wôni ré kuriɲ sara ré a men. ⁸ Na ôbi á, ômɲare men, bô emê temare naɲ kurôɲ ré sa sare a tu tare pôn nêɲ hen, wôsa bay na yi gengiɲ na sare. Tare kôba, a uwoyére wôsa Kelma Emen wo a jerê kwôlê sara hen na, na ôbi ibé iyêrê.»

⁹ Kilmé ka sa terare a nà, yiɲ yiɲare toɲ têriɲ naɲ tu men, na môrji bô derê wore a a men, hen na, kirijna bay a gelé gusô tare to bay uwoyiɲne hen na, bay a sômê sêɲ dengôrji bera bera kwôle. ¹⁰ Mênê wore bi wo kuriɲ sara hen na, liji kemnare aɲ bay sôm dîbiɲ sêd aɲ kôl iyôɲ ba: «Mênê woɲ mi a kuriɲ sara geliɲ hen iyôɲ ba? Ayi! Babilôn iyére to dami naɲ toɲ hende néé hen aɲna mênê ré hena sa pôn nêɲ kuriɲ sara yi hen ba?»

¹¹ Men, bay jeɲga ka sa terare a nà, kê m kôba, a sômê sêɲ dengôrji wô aɲgaɲ gara kaji ka kwôni woɲ ôbi kelérji naɲ niɲ hen. ¹² Aɲgaɲ gara kaji bay hen bay a na: lôr men, lari men, méríɲ naɲ ɲaɲ ka tôrji gay gay hen men, bargay ka lêy men, ka hendi silim silim hen men, ka sêyi men, bargay ka dɲaɲgi ka gay gay hen men, gurô wo tôri gay gay wo dîɲé dô hen men, aɲga gay gay ka bay li naɲ kaɲ juɲ hen men, ka naɲ gurô wo garari gaɲ hen men, ka bay li naɲ musure to bay uwôgere burôɲj hen men, musure men, keram wo bay uwôgeri marbre hen a men. ¹³ Men, aɲgaji kaɲ gara ka dɲaɲgi na: gurô wo bay uwôgeri kanêl hen naɲ ka dɲaɲgi men, ider men, kalmê ka bay uwôgeji *miir men, ansas men, care men, weɲ men, mête to bay uwôgere blé hen men, kurmaɲ kuré men, kilbê men, gamgê men, yêndê men, pus men, limé men, gawrê

ka bay erañ gara hen a men. ¹⁴ Menba, bay sôm añ kôliñ Babilôn iyôn ba: «Añga dôri kêm ka na mu gey uñé hen mênij men, ari uñé karê kêm nañ anğarê ka dôri ka na mu gey hen, bay a mênê kerê yé hen añ ma hô uñéji ré nij yôd.» ¹⁵ Bay jeñga bay ka na uwôñ anğare bay ka hen añ yij gawrê hen na, kemnare liji wô mênê wore bi wo hen añ bay a sômnê đibij kelañ kelê iyôn ba: ¹⁶ «Ayil na mênê woñ mi a kuriñ sa iyére to dami to hen geliñ hen iyôn ba? Wôsa na sa iyére to na yi môñ iyore to tôte bargay ka lêy hen iyôn men, ka hendi silim silim men, ka sêyi men, ka gararji damañ men, na tôte anğañ kalmare kañ lôr men, mériñ nañ ñañ ka gay gay hen a men. ¹⁷ Tu tare hende to pôn nêñ hen mera a ari uñé karê ka kêm hen ré mênij gurôñ añ hen iyôn ba?»

Menba, bay ayê gôni bato men, bay erê kergare men, ka li jé bô bato a hen men, bato to đañgi to ô bisilê bô cér a hen a men na, bay kôba, đebe sêđ añ. ¹⁸ Menba, kirijna bay gel gusô tare to uwoy iyére hende to hen na, bay ôm nañ gura bêđ bêđ kôl iyôn ba: «Iyére to dami to a némij nañ to na ba, ya hare ba?» ¹⁹ Menba, bay sôm sêñ deñgôrji đera đera añ kebe terare bê a sarji añ kôl iyôn ba: «Ayil iyére to dami to na a mênij yé hen ba? Na hende to bay iyéy bato kêm uwôñij are sare a hende a mênij tu tare pôn mera yé hen ba?»

²⁰ Haw hen kenbay đijé ka derômarañ lêñge yi derê wô mênê wo sa iyére hende to hen mênij nij hen. Men kenbay đijé ka Emen men, bay jé kari men, bay kibri a men, kêm na lêñge yi derê wôsa ôbi jô kwôlê sa iyére hende to hen wô kibi habrê wo hende na lêñge hen.

²¹ Cêgi kwôlê bi wo hen a menba, *mana wo derômarañ a wo đañgi woñ ôbi néé era sa ay keram wo dami môñ kwoñ yirij kuré iyôn añ uwôl bô cér a kôl iyôn ba: «Bay a ula Babilôn iyére to dami bô cér a nañ néé mega wo hen

iyôn aṅ kwôni a gelére cêgê ré kwôy niṅ. ²² Aṅ kwôni a toyé jêngê ré niṅ men, kurôn woṅ yi derê ré men, telêre naṅ buruṅju a emê bô Babilôn a ré niṅ men, kwôni a gelé bay lê aṅgaṅ joriyare bôrê a ré niṅ men, kwôni a toyé né keram woṅ yeré kuré bôrê ré niṅ a men. ²³ Men, kwôni a gelé tô deṅere engé bôrê ré niṅ men, kwôni a toyé tôô ðijé ka mô kini gerê iyére a ré niṅ a men, wôsa bay jengga karê na, na bay uwôyrê yirji gôliṅ megêrji kêm men, na mu lam ðijé naṅ mesére toré a men.»

²⁴ Aṅ na na Babilôn a a kwôbri bay kibi Emen men, ðijé kari naṅ ðijé kêm ka bay na walê tôrji sa terare a nà ré yi ya hen.

19

¹ Cêgê kwôlê bi wo hen menba, en toy tôô ôm môṅ tôô kwôné ðijé iyôn si derômarṅ kôl iyôn ba:

«Aléluya, ayênge kibi Emen wona
wôsa ôbi a gôliṅ naṅ na men, ôbi dé heramê men,
ôbi na ôbi néé a men.

² Men, jerê kwôlê wori na kwoṅ tiri men, na naṅ tô geréri
a men

a ôbi na ré jôriṅ kwôlê sa hendi yiṅare toṅ têriṅ to mêne
ðijé ka sa terare a nà naṅ jé lêre bi wo iyôṅgi hen,
ôbi a, Emen né di bare wô deré wo hende na duu manê
kari hen.»

³ Menba, tôô hende to hen hô kôl iyôn ba: «Aléluya,
ayênge kibi Emen, wôsa gusô tay iyére to dami hende to
uwoṅ hen na, a gusulé na hen iyôn kwôy naṅ kwini.»

⁴ Menba, surṅê ka tôre wôô kibi pôrbu hen naṅ ari dé
Emen ka pôrbu a men hen cibji gubarji tumô Emen wo mô
sa gagay kenare a hen aṅ heramiri kôl iyôn ba:

«*Amên, bi yi hen iyôn. Aléluya, ayênge kibi Emen.»

Gwosoy kwôlo gengiṅ sa gerê iyére to Kema Kwormo

⁵ Menba, tôô kwôni ôm si kini gagay kenare wo Emen kôl iyôŋ ba:

«Ayêŋge kibi Emen wona kenbay manê kari kêmen, kenbay ka damné naŋ ka beray kêmen ka ken kemnaŋ tini hen.»

⁶ Menba, en hô toy tôô kwônê ðijné hen hô ôm môŋ néé kam ka dami ka bôy iyôŋ men, môŋ enê emen wo pôŋ ôm gururu hen iyôŋ aŋ kôl iyôŋ ba:

«Aléluya, ayêŋge kibi Emen wôsa Kelma Emen wona woŋ ôbi ibé iyêrê hen gel emê iyére tori.

⁷ Iyôŋ ba, na sêŋge peré men, na lêŋge yi derê men,

na heramêŋgeri a men,

wôsa kemnêŋ na wulê wo Kema Kwormo a gôriŋ iyére

naŋ iyore to na ŋan yere gemni hen.

⁸ Aŋ bay buru geré bi ré dôbe bargay ka sél terij aŋ eŋné bid bid hen.»

Bargay bay ka hen na, na aŋga dôri ka ðijné ka Emen li hen.

⁹ Menba, mana wo derômaray wo pôni kôlen iyôŋ ba:

«Li bô magtubu a kôl iyôŋ ba: «Bijné ka bay uwôgeji bi ré era kini geré iyére to Kema Kwormo hende to hen na, yirji a sa dôrji.» »

Men, ôbi hô kôlen iyôŋ ba, kwôlo ðiré kôlen hen na, ré na kwôlê woŋ tiri wo Emen bi a ré kelê hen.

¹⁰ Kirijna en toy hen iyôŋ menba, en cubu guban tumôri a bi ené tibri menba, ôbi kôlen iyôŋ ba:

«Tebe Emen, ðiba, ju teben nôbi ré wôsa nôbi kôba, ena mana wo Emen môŋ jôbi naŋ yênem ka ðebu geraŋ sa kwôlo Jêsu na yêge sari hen men.»

Na tu kwôlê bi wo hen a na bijŋ bay kibi Emen néérji hen a men.

Kwôlo gengiŋ sa kwo ðay henda wo bôri hen

¹¹ Derômarañ bôliñ menba, en gel henda wo bôri dëbu ya kwôni wo mô sari a hen na, bay uwôgeri ôbi bôpôn men, gawra woñ tiri a men. Na kwôni wo jô kwôlê men, li kumbul nañ kini a men. ¹² Tiri eñné môñ kôli tare iyôñ men, tôbe jabga woñ kenare kwône sari a men, bay dî hini wo kwôni hôn né hen añ na ôbi pôn nêñ hari a henê hen sari a men, ¹³ ôbi dôbe bargay ka dami ka bay dôbe a bô kwôbe a men, añ hini ôm «Kwôlo Emen» a men. ¹⁴ Añ bay kumbul ka derômarañ ka tôbe bargay ka lëy ka bôserê kañ kañ dayji sa yêndê ka bôserê añ ôriñ tôri a. ¹⁵ Men, yebere to dii si kibri a añ na nañ yebere hende to hen, a ôbi ré sêñ tô yê bîñé hen men, ôbi a emêji nañ tôô to dami men, ôbi a dîrêji môñ bay dîriñ yê gurô uwôriñ kamni wô liñ care iyôñ. Ôbi bi wo hen iyôñ a gelé wo bô Emen woñ ôbi ibé iyêrê hen ré tari damañ sarji a. ¹⁶ Bay dî hini yi bargay kari a men, bilñéri a a men, kôl iyôñ ba: «Dami wo damné men, Dami wo kilmé a men.»

¹⁷ Menba, en hô gel mana wo derômarañ wo d'angi dëbu sa tare a añ uwôgera ciré kêm ka uwôñge ta derômarañ a hen añ kôlji nañ tôri to dami kôl iyôñ ba: «Eranje ken sa ôm geserê wo dami wo Emen li hen. ¹⁸ Eranje ken sa ôm temay kilmé men, temay bay kumbul nañ bay sarji men, temay yêndê nañ bay d'ayêrji men, temay bîñé kêm men, temay kam iyére men, temay limé men, temay bîñé ka damné nañ temay ka beray a men.»

¹⁹ Menba, en gel tanare to habiñ to geliñ nañ cerew hende to hen nañ kilmé ka sa terare a nà dayrê asgarñê kaji bi ciré liñ kumbul nañ kwo mô sa henda wo bôri a hen nañ asgarñê kari. ²⁰ Menba, kwo mô sa henda wo bôri a hen nañ asgarñê kari bôyji tanare to habiñ hende to hen nañ *ôbi kibi Emen woñ ôbi benare hen. Ôbi na li giñê ture a añ na lamij bîñé ka ari talê ka tanare hende to hen yirji a hen men, na liji añ bay tebe ari jibé ka geliñ

naɲ tu hen a men hen. Kirijna bay bôyji tanare hende to hen naɲ ôbi kibi Emen woɲ ôbi benare hen a men na, bay biji geɲ bô tare a. Tare hende to hen yi môɲ kam cér iyôɲ men, uwoy damaɲ mega puder toɲ tay bunu to lurijɲ hen iyôɲ a men. ²¹ Asgarɲê ka tanare to habijɲ hende to hen na, kwo mô sa henda wo bôri a hen derji kaɲ kô naɲ yebere to si kibri a hen. Aɲ ciré kêm sa daɲ ôm temayriji uwiyrê.

20

Kwôlo gengijɲ sa elê wo dubu hen

¹ Menba, en gel *mana wo derômaraj a herbo tôɲ sa terare a nà. Ôbi bu lakêêlê kaɲ belê kibi iyom wo tôri naɲ hen naɲ gangji musure to dami kôbri a. ² Aɲ ôbi ô ðeré mara wo dami wo na kalaw wo cay wo na Jabel men, Sidan a men hen, harêri naɲ gangji musure to dami hende to hen bi ré yi hen iyôɲ kwôy elê dubu. ³ Kirijna mana wo derômaraj bi wo hen harêri hen iyôɲ menba, ayri uwôl bô iyom wo tôri naɲ bi wo hen a, aɲ lugu kibri: aɲ surijɲ perêd perêd ta dɛiba, ré hô ô lamê ðijné ka sa terare a nà ré nijɲ kwôy wo elê bi wo dubu hen a kerê. Menba, bay a derari ula ta sem iyôɲ mera.

⁴ Cêgê menba, en gel gagay kenare kwônê. Aɲ ðijné ka mô sara hen na, Emen biji tôô bi ré jôrijɲ kwôlê sa ðijné. Men, en gel tini ðijné ka Emen ka bay na walê tôrji kaa wô wo bay na na, bay bôd pôn sa kwôlo Jêsu na yêge sari biji hen men, sa kwôlo Emen a a men hen. Men, wô tibé wo bay na kaɲ tibé tanare to habijɲ hende to gelijɲ naɲ cerew hen naɲ angajɲ jebé ka gelijɲ, naɲ tu iyôɲ hen men, wô kaɲê wo bay na kaɲ angajɲ talê kare kibi bisinjɲ a men, kôbriji a a men hen. Aɲ ðijné bay ka hen bér aɲ a emêji iyére naɲ *Krist kwôy elê dubu. ⁵ Bay a na ðijné ka ji si kamjê tumô aɲ tô ka baa hen na, elê wo dubu a kerê pa

dema bay ré jê sé kamɲê tô. ⁶ Bɪɲé bay ka ji si kamɲê tumô hen na, terê kibi yi wô sarji wôsa bay yi naɲ jengêrji men, yi derê yi wô sarji a men aɲ temare to têtê wôô a deréji ré niɲ men, bay a yé bay bê kwôbe tumô Emen a men, tumô Jésu Krist a men, bay a emê iyére naɲ Krist, kwo Emen dôri hen a men kwôy elê dubu.

Gerɲé kumbul

⁷ Kirɲa elê wo dubu bi wo hen kô niɲ na, bay a dera Sidan beseréri ulê ta sem. ⁸ Aɲ ôbi a erê wô lamê tô yê bɪɲé ka sa terare a na kê. Tô yê bɪɲé bay ka hen na, bay uwôgeji Gôg naɲ Magôg aɲ dayraji bi bay ré ô kumbul upé Emen. Bɪɲé bay ka hen kwône môɲ hal wo kibi cér a iyôɲ. ⁹ En gel bɪɲé bay ka hen wubo naɲ kirɲ kirɲ sa terare a nà sa mér kini merê bɪɲé ka Emen naɲ iyére to ôbi geyre hen ta. Menba, tare hena derômaraj a sa uwoyréji duu gerêd aɲ. ¹⁰ Kwo Sidan wo na lam bɪɲé hen na, bay bɪri uwôl bô tare to yi môɲ kam cér iyôɲ aɲ uwoy mega puder toɲ tay bunu to lurɲ hen iyôɲ a men. Bay uwôli na bô iyom wo tôri naɲ wo bay na biɲ tanare to habɲ na naɲ *ôbi kibi Emen woɲ ôbi benare hen ya hen. Aɲ bay a gelɲ gusɲ hen iyôɲ kwôy naɲ kwiniɲi.

Gerɲé jerê kwôlê

¹¹ Menba, en gel gagay kenare wo dami wo bôri terij aɲ kwôni mô sara. Men, en hô gel sa terare naɲ derômaraj gerji wolé kelaɲ naɲ ði aɲ kwôni a geléji cêgê ré niɲ. ¹² Menba, en hô gel damné naɲ ka beray ka na ma hen ðebiji tumô gagay kenare bi wo hen a. Menba, kwôni pôl magtubu naɲ kwônêre men, kwo ðangi bôl magtubu to na toɲ merê tu geɲ. Kirɲa magtubu hende to hen pôliɲ hen iyôɲ niɲ na, Emen jô kwôlê naɲ geréri sa bɪɲé ka na ma a hen naɲ jé lêreji, jé lêreji mega wo na li bô magtubu hende to hen a iyôɲ. ¹³ Bɪɲé ka cér na pôrji hen soji men,

ka sa iyé temare a hen soji kêm a men aɲ bay jô kwôlê sarji a naɲ jé lêreji, jé lêreji. ¹⁴ Menba, bay bi si temare naɲ sa iyére tore kêm bô tare to woli hende to hen, aɲ na hende a na temare toɲ têê wôô hende. ¹⁵ Men, kwôni wo hini naɲ bô magtubu toɲ merê tu geɲ hende to hen a na, bay a ulêri bô tare hende to hen a a men.

21

Derômaraj to kôrbi naɲ sa terare to kôrbi

¹ Menba, en gel derômaraj to kôrbi naɲ terare to kôrbi wôsa derômaraj to tumô hen naɲ terare to tumô hen naɲ niɲ men, cér kôba, naɲ a men. ² Men, en gel iyére to yi naɲ jeɲgêre to na Jérusalêm to kôrbi to hena derômaraj a ligi Emen a hen herbo tôɲ. Hende ɲana yere mega temale ɲaniɲ yere teré ôriɲ kurô iyôɲ. ³ Menba, en toy tôô kwôni ôm kaɲ a ta si kini gagay kenare iyôɲ kôl iyôɲ ba: «Gelêɲge haw hen kiriɲ ka Emen a môriɲ hen na, na perê gawré niɲ. Ôbi a merê naɲ ci men, bay a yé ɓiɲé kari men, Emen naɲ yiri a baa naɲ ci men, ôbi a yé Emen woji a men. ⁴ Aɲ ôbi a merê céme tirji a men, temare a derji ré niɲ men, bô emê temare a naɲê men, sômê a naɲê men, bô emê a naɲê a men, wôsa aɲga cay kêm di jô niɲ.»

⁵ Menba, kwo mô sa gagay kenare a hen kôl iyôɲ ba: «Gelêɲge haw hen en gase are kêm na kôrbi niɲ.» Menba ôbi hô kôl iyôɲ ba: «Li kwôlê bi wo hen bô magtubu wôsa na tu kwôlê men, na kwôlê woɲ bê bôô sara a men.»

⁶ Menba, ôbi hô kôlen a iyôɲ ba:

«Are kêm liɲ kô niɲ wôsa ena kwo tumô men, kwo cêgê men, ena kwoɲ ôbi ayê tô are men, ôbi deré kibriji a men. Aɲ kwôni wo kam diri ba, bi era na biri seɲge bi yi. Kam bay ka hen na, na hanê kam kaɲ merê tu geɲ. ⁷ Aɲ na i i wo ay joor ba, na biri are bay ka hen. Na yé Emen wori men, ôbi a yé keman men. ⁸ Niɲba, bay harê men, bay

herê cêgê men, bay lê anɣaɲ bôd bôd iyôɲ a tôɲ hen men, bay deré ðiɲé men, bay yiɲare toɲ têriɲ men, misiɲé men, bay tibére kamrê naɲ bay benare kê m a men na, kini merêrji na bô tare to woli a naɲ bô gusô pudur a mega to lurɲ bô bunu a hen aɲ a hende a na temare toɲ têê wôd hende.»

Kwôli Jérusalêm to kôrbi

⁹ Menba, *mana wo derômarɲ a wo pôni perê ka jurgem ka na ðu baɲa gerêɲgê wo anɣaɲ geliɲare gusiɲ ka Emen kôbriji a hen, kôlen iyôɲ ba:

«Era na gelem môni temale to kurôre na Kema Kwormo hen.»

¹⁰ Menba, Tunu toɲ hendi bô bôrê wôn bôn aɲ mana wo derômarɲ a bi wo hen ôriɲ naɲ en sa keram wo yêɲgi a ta aɲ gelen Jérusalêm iyére to yi naɲ jengêre to hena ligi Emen a herbo tôɲ hen. ¹¹ Iyére hende to hen na, damɲare to Emen eɲné bid bid ya môɲ jerew wo dôri wo bay uwôgeri *jaspe hen men, sél kalala môɲ gaasa iyôɲ a men. ¹² Men, bay ay sare ta naɲ haba woɲ gerem wo kaɲ a ta men, dengel a men. Men, bay ði kibi geré môj kibi wôd aɲ *manê ka derômarɲ a ðebu pôn pôn kibi a men, kibi geré bi wo môj kibi wôd hen na, bay ði hini tô môɲ wo *Israyêl wo môj kibi wôd hen ya a men. ¹³ Kibi geré bi wo môj kibi wôd hen na, bay ðiri subu subu kwa haba woɲ gerem bi wo pôrbu hen. Subu si tô emen men, subu si kini kuriɲare tare men, subu sa kôbi gusurô men, subu sa kôbi maa a men. ¹⁴ Men, bay ði tô haba woɲ gerem bi wo hen naɲ keram môj kibi wôd aɲ bay ði hini bay jé ka Kema Kwormo ka môj kibi wôd hen têb têb a sara.

¹⁵ Mana wo derômarɲ a bi wo kôlen kwôlê bi wo hen ðu gurô woɲ lôr woɲ gengɲ are kôbri a bi ðiré gengɲ iyére hende to hen men, gengɲ kibi geré bi wo môj kibi wôd hen men, gengɲ haba woɲ gerem wo bay ay sara

hen a men. ¹⁶ Mana wo derômaraj bi wo hen genge tibi iyére hende to pôrbu hen aɲ hende hen némijɲ kêm: yêngêre men, wolére men, yêngêre wo tay a men na, kilométer dubu wôô naɲ arew wôô (2200 km). ¹⁷ Menba, mana wo derômaraj a bi wo hen genge yêngê haba wo tay mega wo bay gengerijɲ gaɲ gaɲ hen aɲ na mêter tôre jii kibi bay (65 m). ¹⁸ Haba woɲ gerem bi wo hen na, bay d̄iri naɲ keram wo bay uwôgeri jaspe hen. Kwo iyére hende to hen ba, bay d̄ere naɲ lôr woɲ kijɲ wo sél kalala môm gaasa iyôm hen. ¹⁹ Men, bay yêêlê tô haba woɲ gerem bi wo hen naɲ keram wo diderê wo gay gay. Keram wo d̄ori wo tumô wo bay d̄ijɲ tôri hen ba, bay uwôgeri jaspe, kwo wôôyi ba, bay uwôgeri *sapir, kwo subi ba, bay uwôgeri agat men, kwo pôrbi ba, bay uwôgeri emerad men, ²⁰ kwo bayi ba, bay uwôgeri onisk men, kwo jii ba, bay uwôgeri sarduwan men, kwo jurgem ba, bay uwôgeri kasolit men, kwo marge ba, bay uwôgeri *béril men kwo deɲgêse ba, bay uwôgeri topaj men, kwo môj ba, bay uwôgeri kraso peras men, kwo môj kibi pôn ba, bay uwôgeri turkwaz men, kwo môj kibi wôôyi ba, bay uwôgeri amétist men. ²¹ Kibi geré bi wo môj kibi wôô hen na, bay li pôn pôn kêm naɲ mérijɲ wo diderê diderê môj kibi wôô hen iyôm a men. Tô geré wo kariɲ perê iyére hende to hen ba, bay liji naɲ lôr woɲ kijɲ wo sél kalala môm gaasa iyôm hen men.

²² En kôbe kirijɲ nijɲba, en gel *iyéy Emen bô iyére hende to hen a ré, wôsa Kelma Emen woɲ ôbi ibé iyêrê hen naɲ yiri hen men, Kema Kwormo a men a gasê iyéy Emen hende to hen nijɲ. ²³ Men, tare naɲ geserê berare kirijɲ sa iyére hende to hen a ré nijɲ, wôsa damɲare to Emen naɲ to Kema Kwormo a berarê ya. ²⁴ Aɲ d̄ijɲé ka sa terare a nà kêm ô na tô kirijɲ ka perangi bay ka hen men, kilmé ka sa terare a nà kôba, a eraɲ naɲ damɲare toji ya men. ²⁵ Kibi geré wo sa iyére hende to hen a bôlijɲ yé

senge yôd dîba, a ligiñ né wôsa yoyre nañ ya niñ. ²⁶ Bijné ka sa terare a nà a erañ nañ damñare toji men, hini emê woji a men ya. ²⁷ Bô iyére hende to hen na, anga *kagemi men, bay lêrê anga yi gelé ré hen, nañ bay benare a sé a bô a ré, niñba, na ðijné ka hiniji yi bô magtubu toñ merê tu geñ to Kema Kwormo hen a sé bô mera.

22

¹ Menba, *mana wo derômarañ a bi wo hen gelen kami cér woñ ôbi bijn ðijné merê tu geñ hen so si ligi gagay kenare wo Emen a nañ kwo Kema Kwormo a añ kam bay ka hen sél kalala môn gaasa iyôn. ² Añ geré wo perê iyére hende to hen a na, kam cér bi wo hen ge ya. Añ gurô woñ ôbi bijn ðijné merê tu geñ hen si si kwongé cér wo si na men, si hen men. Gurô bi wo hen na, elê pôn ba, yê têê môj kibi wôd añ gel wo ré yê nañ geserê geserê. Añ maari na hana wo a berarê tô yê ðijné ka sa terare a na. ³ Bô iyére hende to hen a na, ani kani ka Emen tôm ba, a nañê ya.

Gagay kenare wo Emen nañ kwo Kema Kwormo a yé ya, añ manê kari a herameri men, ⁴ bay a gelé tiri men, hini a dîñ kibi bisinji a a men. ⁵ Kirijñ bay ka hen na, yoyre a nañê men, kwôni a ôrijñ doy lampa nañ tare to tayi ré niñ. Wôsa Kelma Emen bi a berarê kirijñ añ bay a emê iyére nañ kwiniji.

Kwôli hera wo Jésus

⁶ Menba, mana wo derômarañ a bi wo hen hô kôlen iyôn ba:

«Kwôlê bi wo en kôlen hen na, na tu kwôlê men, na kwonj bê bôd sara a men, wôsa na Kelma Emen a bê kwôlê bi wo hen kibi bay kibri a nañ geré wo Tini men, na ôbi a jo mana wori wo derômarañ a bi ré sa kôlijñ manê kari kwôli anga ré era hen men.»

⁷ Menba, Jésu kôl iyôŋ ba: «Na hera hen ya. Aŋ ðijé ka ré bi kwôlê sa kwôli anŋa ré era hen ka yi bô magtubu a hen na, yirji ré sa dôrji.»

⁸ Nôbi Ja a toyé kwôlê bi wo hen naŋ man men, en gel are bay ka hen naŋ tun a men aŋ kirijna en toy men, gel a men hen iyôŋ na, en jubu guban tumô mana wo derômaraj a bi wo gelen are bay ka hen, bi ené tibéri,
⁹ nijba, ôbi kôlen iyôŋ ba:

«Tebe Emen, ðiba, ju teben nôbi ré, wôsa nôbi kôba, ena mana mega jôbi iyôŋ men, mega kwo yênnêm kaŋ bay kibi Emen men, mega ðijé kêm ka bi kwôlê sa kwôlo yi bô magtubu a hen a men hen.»

¹⁰ Menba, ôbi hô kôlen a iyôŋ ba:

«Kwôli anŋa na yi kini uwôbêrji a ka Emen yêge sarji bem hen na, ju uwôbe mera ré, wôsa wulêrji baa ða nij.
¹¹ Aŋ kwôni woŋ ôbi lê habré ba, bi li habré wori bi wo hen damaŋ a hari nij men, kwoŋ ôbi bô hendé ba, bi li bô hendé wori bi wo hen damaŋ a hari nij a men. Nijba, kwo li anŋa dôri ba, bi li derê wori bi wo hen damaŋ hari men, kwo bôri bôre ba, bi bô bôre wori bi wo hen ô tumô tumô men.»

¹² Menba, Jésu kôl iyôŋ ba: «Na hera hen ya. Aŋ na eraŋ naŋ angaŋ têbê sa kôbi ðijé pôn pôn kêm naŋ jé lêreji jé lêreji. ¹³ Ena kwo tumô men, kwo cêgê men, ena kwoŋ ôbi ayê tô are men, ôbi deré kibriji a men.»

¹⁴ Bijné ka pul bargay kaji sél bi ciré siŋ bô iyére hende to hen si kibi geré aŋ bi ciré uwôŋij geré ômij yê gurô woŋ merê tu geŋ hen na, yirji a sa dôrji. ¹⁵ Nijba, ðijé ka yi môŋ garê iyôŋ hen men, misiŋê men, bay yijare toŋ têriŋ men, bay deré ðijé men, bay tibére kamrê men, bay benare a men na, bay kêm a baa nô.

¹⁶ «Na nôbi Jésu a jé mana wujê wo derômaraj a bi ré era sa kôlij bijné ka bô églisjê kwôlê bi wo hen. Na nôbi bi a na *kunga kelma Dabid men, ena telabo a men hen.»

¹⁷ Tunu tojn hendi bô bôrê najn tami Kema Kwormo kôl iyôh ba: «Hera ham.»

Kwôni wo toy kwôlê bi wo hen ba, bi kôl: «Hera ham» nij men.

Ajn kwôni wo kam diri ba, bi era sa yi kam kaj merê tu gejn. Kam bay ka hen na, na biri na serje cfiba, ôbi a kelé ré.

Gerjé kwôlê

¹⁸ Nôbi Ja na kelênge ca ken toy, i i wo toy kwôlê wo yi bô magtubu to nà, kwo gengijn sa anja a era hen ajna ré uwôl kam kwori sara na, Emen a bé bô emê wo gay gay a kurijn sari a, mega wo na kôlij bô magtubu a hen iyôh.

¹⁹ Men, kwôni wo mène kwa kwôlê bi wo yi bô magtubu to nà, kwo gengijn sa anja a era hen na, Emen a jôri yê gurô woj merê tu gejn bi wo hen men, a jôri sé bô iyére to yi najn jengêre to bay na kôl kwôle bô magtubu a hen a men.

²⁰ Kwo dô kwôlê bi wo kêm hen na na, kôl iyôh ba: «Na tiri, na hera hen ya.»

*Amên bi yi gelijn hen iyôh, Kelma Jésu hera ham.

²¹ Bi bô derê wo Kelma Jésu baa najn ken kêm.

Magtubu tôô toꝓ bɨnare to kôrbi

Kimré: Magtubu tôô toꝓ bɨnare to kôrbi New Testament
copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kimré

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 28 May 2022

9dff176-4e78-52cc-9acd-204efe85cf84